Hallituksen esitys Eduskunnalle lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1980 tulo- ja menoarvioon.

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1980 *kolmanneksi* lisämenoarvioksi.

Tässä lisämenoarvioesityksessä ehdotetaan menoihin lisäystä yhteensä 1 840 milj. mk. Suurin yksittäinen menokohde on valtion suhdannerahastosiirtoa varten ehdotettu 600 milj. mk. Muut menoihin ehdotetut lisäykset aiheutuvat lähinnä kustannustason ennakoitua nopeammasta noususta ja palvelussuhteen ehtojen tarkistuksista.

Seuraavassa perustellaan hallinnonaloittain tärkeimpiä tähän lisämenoarvioesitykseen sisältyviä ehdotuksia.

Sisäasiainministeriön hallinnonala. Asumistukeen ehdotetaan lisäystä 15 milj. mk. Lisäys johtuu asumistukiperusteiden korottamisesta ja asumistuen saajien lukumäärän kasvusta.

Paikallispoliisin palkkausmenoihin ehdotetaan lisäystä 36 milj. mk. Lisäys aiheutuu palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta.

Puolustusministeriön hallinnonala. Puolustusvoimien palkkausmenoihin ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 45,7 milj. mk.

Puolustusvoimien kiinteistöjen ylläpitomenoihin ehdotetaan kustannusten nousun johdosta lisäystä 15 milj. mk.

Yhdistyneiden kansankuntien rauhanturvaamistehtäviin Kyprokselle ja Lähi-Itään asetettujen suomalaisten valvontajoukkojen menoihin ehdotetaan 16,8 milj. mk valvontajoukkojen palkkaus-, päiväraha-, ylläpito- yms. menoina.

Valtiovarainministeriön hallinnonala. Verotoimistojen palkkausmenoihin ehdotetaan lisäystä 16,8 milj. mk, mikä aiheutuu pääasiassa palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta.

Valtioneuvosto teki 23. 5. 1980 periaatepäätöksen siitä, että syksyn lisämenoarviossa esitetään siirrettäväksi valtion suhdannerahastoon 750 milj. mk. Kun kuluvan vuoden aikana budjetoiduilla lisätuloilla, ottaen huomioon myös tässä lisämenoarvioesityksessä ehdotetut ja kuluvan vuoden aikaisemmissa lisämenoarvioissa jo hyväksytyt menojen lisäykset, ei voida kattaa valtioneuvoston periaatepäätöksen edellyttämää koko määrää, ehdotetaan suhdannerahastosiirtoa varten myönnettäväksi 600 milj. mk.

Takaussuorituksena Postipankille ehdotetaan 40 milj. mk. Valtio on antanut omavelkaisen takauksen Postipankin Turkin valtiolle myöntämän 15 milj. markan ja 40 milj. D-markan suuruisen lainan sekä sen korkojen maksamisen vakuudeksi. Turkin julkisten ja julkisen takuun alaisten velkojen vakauttamisesta sovitun järjestelyn mukaisesti on tarkoitus vakauttaa ko. Postipankin lainasta 30. 6. 1981 mennessä erääntyneet suoritukset, joita arvioidaan kertyvän 40 milj. mk.

Valtion painatuskeskuksen sekalaisiin käyttömenoihin ehdotetaan lisäystä 11,5 milj. mk. Lisäys aiheutuu painatustöiden lisääntymisestä ja kustannustason noususta.

Opetusministeriön hallinnonala. Valtion korkeakoulujen palkkauksiin ehdotetaan lisäystä 46 milj. mk. Lisäys aiheutuu palvelussuhteen ehtojen ja palkkioiden tarkistuksista.

Kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen lakisidonnaisten käyttökustannusten valtionosuuteen ehdotetaan lisäystä 34,8 milj. mk, mikä aiheutuu opettajien palkkakustannusten ja muiden käyttökustannusten noususta sekä oppilaitosten valtionavustusten ennakoiden suorittamisesta.

Peruskoulujen käyttökustannusten lakisidonnaiseen valtionosuuteen ehdotetaan lisäystä 74,8 milj. mk, mikä kohdistuu opettajien palkkakustannuksiin ja käyttökustannuksiin.

Yleisten kirjastojen käyttökustannusten valtionosuuteen ehdotetaan lisäystä 26,6 milj. mk. Lisäys aiheutuu arvioitua suuremmista loppueristä ja maksettavista ennakoista.

Kansanopistojen lakisidonnaiseen valtionapuun ehdotetaan lisäystä 13,9 milj. mk, mikä aiheutuu mm. palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta ja vähävaraisavustuksista opiskelijoille.

Veikkaustoiminnasta kuluvana vuonna kertyvästä lisätuotosta ehdotetaan käytettäväksi veikkausasetuksen jakosuhteen mukaisesti 17,1 milj. mk urheilun ja liikuntakasvatustyön tukemiseen sekä 23,9 milj. mk tieteen, taiteen ja nuorisonkasvatustyön tukemiseen. Lisätuotosta on tarkoitus käyttää 6,6 milj. mk taidelaitosten rakentamisavustuksia varten ja 7 milj. mk urheilu- ja liikuntakasvatuslaitosten rakentamiseen myönnettäviä avustuksia ja halpakorkoisia lainoja

1680011221

varten jaettavaksi seuraavan viiden vuoden kuluessa.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala. Viitaten 28. 8. 1980 hyväksyttyyn maataloustuloratkaisuun ehdotetaan viljelmäkoon mukaan maksettavaan hintapoliittiseen tukeen 10 milj. mk, alueittaiseen hintapoliittiseen tukeen 10 milj. mk ja muuhun hintapoliittiseen tukeen 20,4 milj. mk.

Kotimaisen sokerituotannon tukemiseen ehdotetaan lisäystä 15 milj. mk.

Maatalouden korkotukilainojen menoihin ehdotetaan luottolaitoksille suoritettavia korkohyvityksiä varten lisäystä 9 milj. mk. Lisäys aiheutuu lähinnä lainakannan kasvusta.

Viitaten Eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen laiksi maataloustuotannon ohjaamisesta annetun lain muuttamisesta ehdotetaan lisäystä 10 milj. mk käytettäväksi vuosina 1977—80 tehdyistä ja vuonna 1981 tehtävistä tuotannonmuutossopimuksista suoritettavia korvauksia varten.

Utarevikaisuutta tai siihen verrattavia tauteja sairastavien lypsylehmien poistamisesta viljelijöille maksettaviin korvauksiin ehdotetaan lisäystä 10 milj. mk.

Kananmunantuotannon rajoittamisesta aiheutuviin menoihin ehdotetaan lisäystä 10 milj. mk.

Metsähallituksen metsien käyttömenoihin hakkuu- ja kuljetuskustannusten nousun johdosta ehdotetaan puutavaran hankinnan ja myynnin menoina lisäystä 35 milj. mk.

Liikenneministeriön hallinnonala. Tie- ja vesirakennuslaitoksen toimesta ulkopuolisille suoritettaviin töihin ehdotetaan lisäystä 17 milj. mk.

Valtionrautateiden käyttömenoihin ehdotetaan lisäystä 165,8 milj. mk. Lisäys aiheutuu lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta, energian ja tarveaineiden hintojen noususta ja arvioitua suuremmasta liikenteen kasvusta.

Valtionrautateille ehdotetaan tilattavaksi 13 sähköveturia Neuvostoliitosta. Hankinnan kokonaisarvo on nykyisen valuuttakurssin mukaan 70 milj. mk. Hankinnasta aiheutuva maksatus ajoittuu vuosille 1980—1984 siten, että menot painottuvat jakson loppupuolelle. Hankinnan rahoitustarve vuonna 1980 on 4,2 milj. mk.

Posti- ja lennätinlaitoksen käyttömenoihin ehdotetaan lisäystä 69,7 milj. mk. Lisäys aiheutuu palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta sekä energian ja muiden kustannustekijöiden hinnan noususta.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala. Merenkulkulaitoksen kulutusmenoihin ehdotetaan lisäystä 14 milj. mk. Lisäys aiheutuu pääasiassa polttoaineiden hintojen noususta ja alusten korjaus- ja kunnossapitotarpeen lisääntymisestä.

Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukemiseen myönnettävien investointi- ja käynnistysavustusten myöntämisvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 50 milj. markalla. Määrärahaa ei tämän johdosta ehdoteta lisättäväksi.

Sotkamon Talvivaaran malmiesiintymän hyväksikäyttömahdollisuuksien selvittämiseksi Outokumpu Oy on laatinut koetehdasohjelman, jonka kustannusarvio on 32 milj. mk. Ohjelmasta aiheutuvat menot esitetään katettavaksi valtion varoista myönnettävillä lainoilla, jota varten ehdotetaan kuluvana vuonna myönnettäväksi 16 milj. mk.

Imatran seudun jo ennestään heikko työllisyystilanne vaikeutui olennaisesti Finnvalco Oy:n ilmoitettua lopettavansa toimintansa. Imatran seudun työllisyystilanteen parantamiseksi ehdotetaan myönnettäväksi 20 milj. markan määräraha.

Vuoden 1979 neljännessä lisämenoarviossa hyväksytyn suunnitelman mukaisesti Valmet Oy:n osakepääomaa ehdotetaan korotettavaksi 10 milj. markalla Valmet Oy:n ja ruotsalaisen Volvo Ab:n välillä solmitun traktorien valmistuksen ja markkinoinnin yhteistyösopimuksen mukaisen investointiohjelman osittaiseksi rahoittamiseksi.

Tervakoski Oy:n omistamien Kemi Oy:n osakkeiden ostamiseksi valtiolle ehdotetaan noin 9 milj. markan määrärahaa, jotta Kemi Oy:n toimintaa voitaisiin tervehdyttää aiemmin sovitun osakkuusrakenteen pohjalta.

Valtion polttoainekeskuksen käyttömenoihin hankinta- ja jakelutoimintaa varten ehdotetaan lisäystä 45 milj. mk polttoturpeen tuotannon lisääntymisen sekä hintojen nousun johdosta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista lisääntyy 18,6 milj. markalla.

Rintamasotilaseläkkeet lisääntyvät 20 milj. markalla.

Valtionosuus kunnille ohjatusta perhepäivähoidosta aiheutuviin käyttökustannuksiin lisääntyy 19 milj. markalla.

Valtionosuus kunnallisen kehitysvammaisten erityishuollon käyttökustannuksiin lisääntyy 24 milj. markalla.

Valtionosuus kunnille terveyskeskusten käyttökustannuksiin lisääntyy 75,4 milj. markalla ja erikoissairaanhoitolaitosten käyttökustannuksiin 88 milj. markalla. Lisäykset aiheutuvat ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta.

Tulot. Tuloihin ehdotetaan merkittäväksi ne lisäykset, joihin tulojen kertymisen perusteella on aihetta. Veroihin ja veronluonteisiin tuloihin on merkitty lisäystä 2 698 milj. mk. Tulo- ja varallisuusveron tuoton on arvioitu lisääntyvän 1 560 milj. markalla. Lisäys aiheutuu palkkasumman ennakoitua nopeammasta kasvusta ja luonnollisten henkilöiden ansiotason noususta. Liikevaihtoveroon on merkitty lisäystä 200 milj. mk, tuontitulliin 70 milj. mk, tasausveroon 125 milj. mk, valmisteveroihin 183 milj. mk, leimaveroon 100 milj. mk, auto- ja moottoripyöräveroon 200 milj. mk, työnantajan lapsilisämaksuun 90 milj. mk ja Oy Alko Ab:n ylijäämään 130 milj. mk.

Sekalaisiin tuloihin on merkitty lisäystä noin 282 milj. mk, mistä 139,5 milj. mk vuoden 1980 toisen lisämenoarvioesityksen mukaisesti vuoden 1979 kolmannessa lisämenoarviossa kotimaisen kuvaputkituotannon toiminnan jatkamiseksi myönnettyjen siirtomäärärahojen peruutuksina. Korko- ja osinkotuloihin sekä osuuksiin valtion rahalaitosten voitosta on merkitty lisäystä noin 210 milj. mk. Valtion liikeyritysten tuloihin on merkitty lisäystä noin 45 milj. mk.

Eräiden valtion verojen ja maksujen kertymä jää kuluvana vuonna yhteensä noin 160 milj. mk budjetoitua pienemmäksi, mikä aiheutuu pääosin siitä, että elintarvikkeiden valmisteveron tuotto jää noin 100 milj. mk tuloarviota pienemmäksi.

Valtion lainanotto jää kuluvana vuonna n. 3,3 mrd mk tuloarvioon merkittyä lainanottoa pienemmäksi.

Noudatetun budjetointikäytännön mukaisesti tuloarvioiden alennuksia ei ole kuitenkaan voitu ottaa huomioon asianomaisille tulomomenteille merkittyjen tuottoarvioiden alennuksina.

Ennen hyväksytyt ja nyt ehdotetut menojen lisäykset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	Eduskunnan hyväksymät ja käsiteltävänä olevat lisäykset mk	Nyt ehdotetut lisäykset mk	Lisäykset yhteensä mk
22. Eduskunta	3 850 000	4 720 000	8 570 000
23. Valtioneuvosto	—	4 465 000	4 465 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	23 486 000	20 670 000	44 156 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	4 313 400	20 449 000	24 762 400
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	22 277 200	60 642 000	82 919 200
27. Puolustusministeriön hallinnonala	112 385 600	91 411 000	203 796 600
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	41 119 800	715 436 900	756 556 700
29. Opetusministeriön hallinnonala	74 577 000	296 636 500	371 213 500
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	373 861 700	126 760 600	500 622 300
31. Liikenneministeriön hallinnonala	70 522 700	109 823 600	180 346 300
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	627 695 000	95 043 800	722 738 800
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	99 095 300	265 821 000	364 916 300
34. Työvoimaministeriön hallinnonala	312 885 300	9 290 000	322 175 300
35. Valtionvelka	—	19 100 000	19 100 000
Lisäys menoihin yhteensä mk	1 766 069 000	1 840 269 400	3 606 338 400

Ennen merkityt ja nyt ehdotetut tulojen lisäykset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	Eduskunnan hyväksymät lisäykset mk	Nyt ehdotetut lisäykset mk	Lisäykset yhteensä mk
11. Verot ja veronluonteiset tulot	295 000 000	2 698 000 000	2 993 000 000
12. Sekalaiset tulot	17 370 000	281 875 000	299 245 000
13. Korko- ja osinkotulot sekä osuus valtion rahalaitosten voitosta	—	209 500 000	209 500 000
14. Valtion liikeyritykset	62 900 000	44 911 000	107 811 000
Lisäys tuloihin yhteensä mk	375 270 000	3 234 286 000	3 609 556 000

Tämän lisämenoarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion kuluvan vuoden tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen tulo- ja menoarvio	48 709 600 800	48 700 755 000
Lisämenoarviot	3 609 556 000	3 606 338 400
Yhteensä mk	52 319 156 800	52 307 093 400

Seuraavassa perustellaan yksityiskohtaisemmin niitä lisäyksiä ja muutoksia, joita tällä kerralla ehdotetaan tulo- ja menoarvioon tehtäväksi.

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. *Tulo- ja varallisuusvero*
Yleisperusteluihin viitaten momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 560 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 560 000 000
1980	tuloarvio	11 290 000 000
1979	tilinpäätös	9 471 350 587
1978	„	9 261 545 397

02. *Merimiesvero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 20 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	20 000 000
1980	tuloarvio	135 000 000
1979	tilinpäätös	127 474 209
1978	„	112 021 588

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. *Liikevaihtovero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 200 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	200 000 000
1980	tuloarvio	12 000 000 000
1979	tilinpäätös	10 648 862 208
1978	„	9 549 626 624

06. Tuonnin ja viennin perusteella kannettavat verot ja maksut

01. *Tuontitulli*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 70 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	70 000 000
1980	tuloarvio	640 000 000
1979	tilinpäätös	605 711 511
1978	„	507 927 414

02. *Tuontimaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 20 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	20 000 000
1980	tuloarvio	20 000 000
1979	tilinpäätös	23 539 181
1978	„	72 890 634

09. *Tasausvero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 125 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	125 000 000
1980	tuloarvio	445 000 000
1979	tilinpäätös	474 137 561
1978	„	356 647 512

08. Valmisteverot

01. *Tupakkavero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 60 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	60 000 000
1980	tuloarvio	1 100 000 000
1979	tilinpäätös	1 061 078 510
1978	„	960 552 543

02. *Makeisvero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 20 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	20 000 000
1980	tuloarvio	120 000 000
1979	tilinpäätös	131 213 964
1978	„	118 619 857

03. *Olutvero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 60 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	60 000 000
1980	tuloarvio	590 000 000
1979	tilinpäätös	615 610 234
1978	„	501 185 067

05. *Virvoitusjuomavero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	15 000 000
1980	tuloarvio	95 000 000
1979	tilinpäätös	99 105 978
1978	„	88 599 015

09. *Sokerivero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 13 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	13 000 000
1980	tuloarvio	102 000 000
1979	tilinpäätös	91 308 491
1978	„	65 542 350

10. *Sähkövero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 10 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	10 000 000
1980	tuloarvio	380 000 000
1979	tilinpäätös	348 560 804
1978	„	219 068 994

11. *Lannoitevero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 000 000
1980	tuloarvio	125 000 000
1979	tilinpäätös	119 429 313
1978	„	125 215 237

10. Muut verot

01. *Leimavero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 100 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	100 000 000
1980	tuloarvio	920 000 000
1979	tilinpäätös	902 575 653
1978	„	802 137 137

03. *Auto- ja moottoripyörävero*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 200 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	200 000 000
1980	tuloarvio	1 300 000 000
1979	tilinpäätös	1 348 893 647
1978	„	970 053 013

12. Maksut sosiaaliturvaa varten

01. *Työnantajan lapsilisämaksu*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 90 000 000 mk. Lisäys aiheutuu siitä, että työnantajan lapsilisämaksua on päätetty kantaa 0.25 prosentin suuruisena 1. 7.—31. 12. 1980 välisen ajan.

1980	III lisämenoarvioesitys	90 000 000
1980	tuloarvio	30 000 000
1979	tilinpäätös	499 274 509
1978	„	1 248 036 285

19. Muut veronluonteiset tulot

01. Oy *Alko Ab:n ylijäämä*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 130 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	130 000 000
1980	tuloarvio	380 000 000
1979	tilinpäätös	480 479 477
1978	„	420 254 481

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 135 000 mk käytettyjen autojen myyntituloina.

1980	III lisämenoarvioesitys	135 000
1980	tuloarvio	6 115 000
1979	tilinpäätös	6 200 046
1978	„	6 926 694

25. Oikeusministeriön hallinnonala

50. *Vankeinhoitolaitoksen tulot*
1. *Työtoiminnan tulot.* Alamomentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 mk, mikä aiheutuu tuotantotoiminnan laajentumisesta ja tuotettujen suoritteiden hintojen tarkistamisesta. Alamomentin loppusumma on 67 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 000 000
1980	tuloarvio	70 500 000
1979	tilinpäätös	65 597 633
1978	„	54 341 045

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

60. *Rakennushallinnon tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 mk, mikä aiheutuu kiinteistöjen hoito- ja käyttötulojen kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 000 000
1980	tuloarvio	31 000 000
1979	tilinpäätös	34 960 501
1978	„	29 072 405

29. Opetusministeriön hallinnonala

89. *Valtion osuus raha-arpajaisten voittovaroista*
Momentille arvioidaan vuonna 1980 kertyvän 80 000 000 mk aikaisemmin arvioidun 90 000 000 markan sijasta. Tuloa kertyy 10 000 000 mk vähemmän, mutta momentin tuloarviota ei edellä mainitun johdosta ehdoteta muutettavaksi.

1980	tuloarvio	90 000 000
1979	tilinpäätös	82 057 862
1978	„	79 349 603

91. *Valtion osuus veikkausvoittovaroista*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 41 000 000 mk, mistä 38 000 000 mk veikkaustoiminnan liikevaihdon arvioitua suuremman kasvun johdosta ja 3 000 000 mk lainan kuoletuksena momentin 29.90.53 perusteluihin viitaten.

1980	III lisämenoarvioesitys	41 000 000
1980	tuloarvio	271 950 000
1979	tilinpäätös	268 733 463
1978	„	229 259 033

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

40. *Hirvieläinten metsästysmaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 500 000 mk, mikä aiheutuu hirvieläinten kaatomäärien lisääntymisestä.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 500 000
1980	tuloarvio	20 000 000
1979	tilinpäätös	19 682 739
1978	„	14 636 081

31. Liikenneministeriön hallinnonala

26. *Tie- ja vesirakennuslaitoksen perimät tulot ulkopuolisille suoritetuista töistä*
Viitaten momentin 31.24.78 perusteluihin momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 17 800 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	17 800 000
1980	tuloarvio	39 900 000
1979	tilinpäätös	39 959 286
1978	„	25 322 020

47. *Lentoliikenteen ja lentoasemien kiinteistöjen tulot*
Viitaten momentin 31.47.21 perusteluihin momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 700 000 mk tulona ulkopuolisille myytävästä lämmöstä.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 700 000
1980	tuloarvio	110 200 000
1979	tilinpäätös	96 862 162
1978	„	82 174 673

32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

13. *Majakkamaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 27 900 000 mk majakkamaksutulojen kasvun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	27 900 000
1980	tuloarvio	100 000 000
1979	tilinpäätös	109 385 063
1978	„	85 565 119

14. *Jäämaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 7 150 000 mk jäämaksutulojen kasvun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	7 150 000
1980	tuloarvio	11 000 000
1979	tilinpäätös	10 348 714
1978	„	9 557 798

15. *Luotsausmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 140 000 mk, mikä aiheutuu luotsausmaksujen korottamisesta 1. 9. 1980 lukien.

1980	III lisämenoarvioesitys	4 140 000
1980	tuloarvio	5 000 000
1979	tilinpäätös	5 399 244
1978	„	4 622 992

28. *Elinkeinohallituksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 3 600 000 mk, mikä aiheutuu hintarikkomuksista valtiolle ilman oikeudenkäyntiä perittävien korvausten kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 600 000
1980	tuloarvio	400 000
1979	tilinpäätös	1 099 471
1978	„	875 124

99. *Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 21 150 000 mk, mistä 11 000 000 mk aiheutuu Imatran Voima Osakeyhtiön korvauksesta Kemijoki Oy:n sähköosuudesta, 9 800 000 mk voin hinnanmuutoksen yhteydessä maksetuista varastojen hinnaneroista sekä 350 000 mk yrittäjäkoulutustoiminnan laajentumisesta.

1980	III lisämenoarvioesitys	21 150 000
1980	tuloarvio	2 500 000
1979	tilinpäätös	15 363 103
1978	„	7 334 225

34. Työvoimaministeriön hallinnonala

99. *Työvoimaministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 300 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä palkkaturvamaksusaatavista perittävien korkojen ja valtionapupalautusten arvioitua suuremmasta määrästä.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 300 000
1980	tuloarvio	700 000
1979	tilinpäätös	2 705 885
1978	„	3 221 404

39. Muut sekalaiset tulot

04. *Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 139 500 000 mk sen johdosta, että vuoden 1979 kolmannessa lisämenoarvioesityksessä hyväksytyt siirtomäärärahat momentilla 32.50.47 (Valtionapu Valtra Oy:lle) ja alamomentilla 32.50.88.5 (Valmet Oy:n osakepääoman korottaminen) on ehdotettu vuoden 1980 toisessa lisämenoarvioesityksessä jätettäväksi käyttämättä ja vuodelle 1981 siirtämättä.

1980	III lisämenoarvioesitys	139 500 000
1980	tuloarvio	50 000 000
1979	tilinpäätös	89 414 318
1978	„	99 879 068

Osasto 13

KORKO- JA OSINKOTULOT SEKÄ OSUUS VALTION RAHALAITOSTEN VOITOSTA

01. Korkotulot

07. *Korot talletuksista*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 170 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	170 000 000
1980	tuloarvio	80 000 000
1979	tilinpäätös	316 487 784
1978	„	155 426 491

08. *Korot obligaatioista*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 25 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	25 000 000
1980	tuloarvio	5 000 000
1979	tilinpäätös	15 089 316
1978	„	21 240 955

03. Osinkotulot

01. *Osinkotulot valtionenemmistöisistä osakeyhtiöistä*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 14 500 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	14 500 000
1980	tuloarvio	49 000 000
1979	tilinpäätös	48 638 006
1978	„	22 005 914

Osasto 14

VALTION LIIKEYRITYKSET

01. Valtionrautatiet

02. *Tavaraliikenteen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 86 200 000 mk, mikä aiheutuu arvioitua suuremmasta liikenteen kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	86 200 000
1980	tuloarvio	1 142 500 000
1979	tilinpäätös	1 034 573 316
1978	„	894 442 368

04. *Vuokra-, myynti- ja sekalaiset tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 28 400 000 mk, mikä aiheutuu arvioitua suuremmasta myyntitulojen ja sekalaisten tulojen kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	28 400 000
1980	tuloarvio	56 600 000
1979	tilinpäätös	147 474 686
1978	„	52 119 653

Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa on valtionrautateiden käyttötalouden lisärahoitustarpeeksi merkitty 705 927 600 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 114 600 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla ehdotetaan lisäystä 165 837 600 mk, lisääntyy käyttötalouden lisärahoitustarve 51 237 600 mk ja on 757 165 200 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys, lisärahoitustarve	757 165 200
1980	I lisämenoarvio, lisärahoitustarve	705 927 600
1980	tuloarvio, lisärahoitustarve	712 127 600
1979	tilinpäätös, lisärahoitustarve	656 279 121
1978	tilinpäätös, lisärahoitustarve	659 608 056

04. Posti- ja lennätinlaitos

01. *Postitoimen liikennetulot*

Liikenteen kasvun johdosta momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 30 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	30 000 000
1980	I lisämenoarvio	20 000 000
1980	tuloarvio	1 154 000 000
1979	tilinpäätös	1 126 473 780
1978	„	1 020 495 452

02. *Valtiolta postitoimen palveluksista saatavat korvaukset*

Leimamerkkien, huvien pääsylippujen ja elokuvaverolippujen myynnin lisääntymisen johdosta momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 400 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 400 000
1980	I lisämenoarvio	5 000 000
1980	tuloarvio	71 000 000
1979	tilinpäätös	71 443 232
1978	„	68 836 756

04. *Teletoimen liikennetulot*

Liikenteen kasvun johdosta momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 70 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	70 000 000
1980	I lisämenoarvio	40 000 000
1980	tuloarvio	1 628 000 000
1979	tilinpäätös	1 608 458 957
1978	„	1 423 851 133

06. *Autoliikenteen tulot*

Maksujen korotusten johdosta momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 000 000
1980	tuloarvio	34 000 000
1979	tilinpäätös	36 388 456
1978	„	36 373 710

Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa on posti- ja lennätinlaitoksen käyttötalouden rahoituskatteeksi merkitty 642 883 300 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 107 400 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla ehdotetaan lisäystä 69 700 000 mk, lisääntyy käyttötalouden rahoituskate 37 700 000 mk ja on 680 583 300 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	680 583 300
1980	I lisämenoarvio	642 883 300
1980	tuloarvio	579 983 300
1979	tilinpäätös	776 019 031
1978	„	653 506 912

05. Posti- ja lennätinlaitoksen konepajat

03. *Keskusautokorjaamon tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 750 000 mk, mikä aiheutuu liikevaihdon arvioitua suuremmasta kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	750 000
1980	tuloarvio	6 500 000
1979	tilinpäätös	5 628 561
1978	„	5 448 500

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on posti- ja lennätinlaitoksen konepajojen käyttötalouden rahoituskatteeksi merkitty 415 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 750 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla ehdotetaan lisäystä 750 000 mk, jää käyttötalouden rahoituskate ennalleen ja on 415 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	415 000
1980	tuloarvio	415 000
1979	tilinpäätös, lisärahoitustarve	1 922 552
1978	tilinpäätös, lisärahoitustarve	1 511 197

10. Valtion painatuskeskus

01. *Painatuskeskuksen käyttötulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 11 500 000 mk kirjapainotuotannon kasvun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	11 500 000
1980	tuloarvio	72 930 000
1979	tilinpäätös	77 732 431
1978	„	66 891 112

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on valtion painatuskeskuksen käyttötalouden rahoituskatteeksi merkitty 1 810 200 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 11 500 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 28 kohdalla ehdotetaan lisäystä 11 500 000 mk, jää käyttötalouden rahoituskate ennalleen ja on 1 810 200 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 810 200
1980	tuloarvio	1 810 200
1979	tilinpäätös	4 212 568
1978	„	6 846 371

20. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta

01. *Pukutehtaan tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 800 000 mk liikevaihdon kasvun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	800 000
1980	tuloarvio	26 571 000
1979	tilinpäätös	24 937 758
1978	„	22 226 124

02. *Vammaskosken tehtaan tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 7 100 000 mk liikevaihdon kasvun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	7 100 000
1980	tuloarvio	35 100 000
1979	tilinpäätös	31 373 551
1978	„	26 430 115

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on puolustusministeriön alaisen teollisuus- ja liiketoiminnan käyttötalouden rahoituskatteeksi merkitty 4 495 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt merkitään lisäystä 7 900 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 27 kohdalla ehdotetaan lisäystä 8 689 000 mk, vähenee käyttötalouden rahoituskate 789 000 mk ja on 3 706 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 706 000
1980	tuloarvio	4 495 000
1979	tilinpäätös	6 358 859
1978	„	10 591 087

32. Valtion polttoainekeskus

01. *Polttoainekeskuksen käyttötulot*

Liikevaihdon lisääntymisen johdosta momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 45 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	45 000 000
1980	tuloarvio	401 363 100
1979	tilinpäätös	329 914 594
1978	„	259 396 955

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on valtion polttoainekeskuksen käyttötalouden rahoituskatteeksi merkitty 16 100 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt merkitään lisäystä 45 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 32 kohdalla ehdotetaan lisäystä 45 000 000 mk, jää käyttötalouden rahoituskate ennalleen ja on 16 100 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	16 100 000
1980	tuloarvio	16 100 000
1979	tilinpäätös	10 212 039
1978	tilinpäätös, lisärahoitustarve	23 808 980

45. Metsähallituksen metsät

02. *Puutavaran hankintatulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 43 000 000 mk lähinnä hintojen nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	43 000 000
1980	tuloarvio	567 000 000
1979	tilinpäätös	603 166 459
1978	„	473 340 888

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on metsähallituksen metsien käyttötalouden rahoituskatteeksi merkitty 54 822 600 mk. Kun metsähallituksen metsien käyttötuloihin nyt merkitään lisäystä 43 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 30 kohdalla ehdotetaan lisäystä 35 000 000 mk, lisääntyy käyttötalouden rahoituskate 8 000 000 mk ja on 62 822 600 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	62 822 600
1980	tuloarvio	54 822 600
1979	tilinpäätös	123 936 919
1978	„	34 942 291

MENOT

Pääluokka 22
EDUSKUNTA

01. Kansanedustajat

20. *Matkat* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 550 000 mk matkakustannusten nousun ja matkakorvausta saavien määrän lisääntymisen johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	550 000
1980	menoarvio	2 460 000
1979	tilinpäätös	2 353 078
1978	„	1 804 451

02. Eduskunnan kanslia

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 500 000 mk seuraavasti:

2. *Virkamiesten palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 300 000 mk, mistä 1 200 000 mk aiheutuu määrärahan oikaisusta ja 100 000 mk virkamiesten palvelussuhteen ehtojen yleisistä tarkistuksista. Alamomentin loppusumma on 8 745 200 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk satunnaisen lisätyövoiman tarpeen lisääntymisen ja palkkioiden nousun johdosta. Alamomentin loppusumma on 1 075 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 500 000
1980	menoarvio	9 258 700
1979	tilinpäätös	9 171 585
1978	„	6 986 231

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 450 000 mk kustannusten nousun, matkojen määrän lisääntymisen ja kalustomenojen kasvun vuoksi.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Matkat	1 600 000
Muut menot	850 000
Yhteensä	2 450 000

1980	III lisämenoarvioesitys	2 450 000
1980	menoarvio	7 240 000
1979	tilinpäätös	7 070 121
1978	„	5 120 468

05. Eduskuntatalo

10. *Rakennusten käyttö* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 220 000 mk arvioitua suurempien hoitokustannusten johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	220 000
1980	menoarvio	1 660 000
1979	tilinpäätös	1 566 000
1978	„	905 000

Pääluokka 23
VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

21. *Käyttövarat*
Momentille ehdotetaan lisäystä 450 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	450 000
1980	menoarvio	1 900 000
1979	tilinpäätös	1 731 672
1978	„	1 442 255

90. Hallinnonaloittain jakamattomat menot

95. *Lakiin tai asetukseen perustuvat menot, joita varten menoarvioon ei ole erikseen merkitty määrärahaa* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 200 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 200 000
1980	menoarvio	300 000
1979	tilinpäätös	1 043 095
1978	„	1 286 713

96. *Valtioneuvoston käytettäväksi edeltä arvaamattomiin menoihin*
Momentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	300 000
1980	menoarvio	1 200 000
1979	tilinpäätös	952 058
1978	„	1 289 726

97. *Tileistä poistot* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 500 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 500 000
1980	menoarvio	200 000
1979	tilinpäätös	9 970 461
1978	„	4 780 887

99. Valtioneuvoston muut menot

09. *Neuvottelukunnat*
2. *Tasa-arvoasiain neuvottelukunta.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 15 000 mk. Alamomentin loppusumma on 74 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	15 000
1980	menoarvio	1 192 500
1979	tilinpäätös	1 010 607
1978	„	951 941

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Edustustot

10. *Kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 4 000 000 mk vuokrien sekä muiden rakennusten käyttömenojen nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	4 000 000
1980	menoarvio	19 200 000
1979	tilinpäätös	20 176 156
1978	„	17 183 100

20. *Matkat ja muutot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk matkustuskustannusten sekä rahtimaksujen nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000 000
1980	menoarvio	12 880 000
1979	tilinpäätös	13 437 714
1978	„	11 021 516

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 700 000 mk, mikä aiheutuu hintojen noususta sekä arvioitua suuremmasta varustautumis- ja asettautumiskustannusten korvaukseen oikeutettujen määrästä.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 700 000
1980	menoarvio	15 350 000
1979	tilinpäätös	15 129 466
1978	„	14 234 781

70. *Kaluston hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk edustustokanslioiden kalustamista varten lähinnä uusien toimipisteiden perustamisen johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	200 000
1980	I lisämenoarvio	805 000
1980	menoarvio	2 800 000
1979	tilinpäätös	2 500 000
1978	„	2 200 000

71. *Kaluston uusinta käytöstä poistetun tilalle*

Momentille ehdotetaan lisäystä 135 000 mk, mikä aiheutuu moottoriajoneuvojen jälleenmyyntihintojen noususta. Vastaava lisäys tuloihin on merkitty momentille 12.24.99.

1980	III lisämenoarvioesitys	135 000
1980	menoarvio	315 000
1979	tilinpäätös	293 599

20. Ulkoasiainhallinnon virat ja toimet

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk seuraavasti:

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Ehdotetaan perustettavaksi 15. 12. 1980 lukien sopimuspalkkainen alivaltiosihteerin virka (S 20). Vastaavasti voidaan samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa ulkoasiainneuvoksen (neuvotteleva virkamies) virka (B 5). Alamomentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk määrärahan oikaisun sekä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta.

Alamomentin loppusumma on 52 865 800 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen ja valuuttakurssien muutosten johdosta. Alamomentin loppusumma on 25 101 500 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	3 000 000
1980	I lisämenoarvio	119 300
1980	menoarvio	145 017 500
1979	tilinpäätös	131 704 598
1978	„	101 697 484

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

69. *Humanitaarinen apu kehitysmaille* (siirtomääräraha)

1. *Kiireelliset avustukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 5 500 000 mk, josta 1 000 000 mk Suomen Punaisen Ristin kautta tapahtuvaan Algerian maanjäristyksen uhrien avustamiseen ja 4 500 000 mk muihin kiireellisiin avustuksiin. Vastaavasti momentilta 24.30.66 säästyy ja jätetään käyttämättä Afrikan kehityspankille myönnetty 5 500 000 markan määräraha. Alamomentin loppusumma on 13 500 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	5 500 000
1980 menoarvio	13 300 000
1979 tilinpäätös	13 050 000
1978 „	6 550 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

21. *Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 600 000 mk matkustuskustannusten nousun johdosta.

1980 III lisämenoarvioesitys	2 600 000
1980 menoarvio	12 100 000
1979 tilinpäätös	12 306 868
1978 „	11 397 240

27. *Kansainväliseen yhteistyöhön Suomessa liittyvät menot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 15 000 mk kansainvälisen ETYK-maiden naisten liennytysseminaarin järjestämiseksi Suomessa.

1980 III lisämenoarvioesitys	15 000
1980 I lisämenoarvio	61 700
1980 menoarvio	5 302 800
1979 tilinpäätös	3 870 626
1978 „	4 075 858

50. *Eräät valtionavut*

Momentille ehdotetaan lisäystä 520 000 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy:n hallintomenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 450 000 mk, mikä aiheutuu toiminnan kasvusta ja kustannusten noususta. Alamomentin loppusumma on 950 000 mk.

2. *Muut valtionavut.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 70 000 mk Kouluasuntolasäätiö r.s:lle kustannusten nousun johdosta. Alamomentin loppusumma on 1 135 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	520 000
1980 menoarvio	1 565 000
1979 tilinpäätös	1 064 223
1978 „	1 411 562

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Oikeusministeriö

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 790 000 mk seuraavasti:

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 10 711 400 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 790 000 mk, mistä 200 000 mk tilapäisten palkkioihin ja 590 000 mk työsuhdepalkkoihin. Alamomentin loppusumma on 5 004 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	1 790 000
1980 I lisämenoarvio	150 000
1980 menoarvio	15 566 100
1979 tilinpäätös	14 867 704
1978 „	13 228 961

10. Ylimmät tuomioistuimet

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 570 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 14 580 300 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	570 000
1980	I lisämenoarvio	172 000
1980	menoarvio	18 777 000
1979	tilinpäätös	16 347 379
1978	„	14 307 719

31. Raastuvanoikeudet ja maistraatit

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 350 000 mk seuraavasti:

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 600 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 39 440 000 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 750 000 mk viransijaisten palkkioihin palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 5 881 700 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 350 000
1980	menoarvio	47 738 600
1979	tilinpäätös	46 948 673
1978	„	32 849 914

45. Eräät oikeudenhoitomenot

50. *Maksuton oikeudenkäynti* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk kustannusten nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000 000
1980	menoarvio	29 500 000
1979	tilinpäätös	30 315 009
1978	„	28 394 586

46. Syyttäjänvirastot

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 940 000 mk seuraavasti:

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 450 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 6 525 000 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 490 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 1 410 700 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	940 000
1980	menoarvio	7 944 400
1979	tilinpäätös	7 972 835
1978	„	5 554 650

47. Ulosottovirastot

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 825 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 25 754 300 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 825 000
1980	menoarvio	29 013 400
1979	tilinpäätös	27 542 968
1978	„	19 536 297

50. Vankeinhoitolaitos

10. *Rakennusten käyttö* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk hintojen nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000 000
1980	menoarvio	14 000 000
1979	tilinpäätös	14 316 673
1978	„	12 151 167

23. *Työtoiminta* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 4 500 000 mk, mikä johtuu hintojen noususta sekä tuotannon laajentumisesta aiheutuvasta raaka-aineja tarvikemenojen kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	4 500 000
1980	menoarvio	41 900 000
1979	tilinpäätös	37 528 426
1978	„	32 711 332

50. *Valtionapu Kriminaalihuoltoyhdistykselle lainsäädäntöön perustuviin tehtäviin* (arviomääräraha)

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 648 000 mk lähinnä palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 4 940 700 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	648 000
1980	menoarvio	5 365 700
1979	tilinpäätös	4 810 100
1978	„	4 162 600

51. *Valtionapu Kriminaalihuoltoyhdistykselle muun kriminaalihuoltotyön suorittamiseen*

Momentille ehdotetaan lisäystä 526 000 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 336 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 3 173 800 mk.

2. *Valtionapu muihin menoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 190 000 mk, mikä aiheutuu hintojen noususta sekä ennalta arvaamattomista korjaus- ja kalustomenoista. Alamomentin loppusumma on 998 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	526 000
1980	menoarvio	3 645 800
1979	tilinpäätös	3 336 000
1978	„	2 895 600

52. *Valtionapu Kriminaalihuoltoyhdistykselle toimitilojen perustamis- ja peruskorjausmenoihin*

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentilta saadaan myöntää 300 000 mk valtionapuna Kriminaalihuoltoyhdistykselle Lahden asuntolan perustamiskustannuksiin, 60 000 mk yhdistyksen Kymen asuntokodin peruskorjauksen jatkamiseen ja 47 000 mk yhdistyksen Tampereen aluetoimiston kiinteistön energiataloudellisiin korjaustöihin. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	menoarvio	650 000
1979	tilinpäätös	754 000

74. *Uudisrakennukset ja peruskorjaukset* (siirtomääräraha)

2. *Uudet työt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk Keravan nuorisovankilan

puutyöhuoneen ilmanvaihtolaitteiden uusimiseen ja sähkölaitteiden peruskorjaukseen työsuojelu- ja paloturvallisuusmääräyksiä vastaaviksi. Alamomentin loppusumma on 7 770 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	300 000
1980	I lisämenoarvio	670 000
1980	menoarvio	10 000 000
1979	tilinpäätös	6 610 000
1978	„	8 175 000

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

05. Lääninhallitukset

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Lääninoikeuksien johtamisen tehostamiseksi ehdotetaan perustettavaksi Vaasan ja Oulun lääninhallituksiin kumpaankin lääninoikeuden puheenjohtajana toimivan lääninneuvoksen virka (B 5). Vastaavasti voidaan lakkauttaa lääninneuvoksen virka (B 4) Vaasan ja Oulun lääninhallituksista. Alamomentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	435 800
1980	menoarvio	80 353 500
1979	tilinpäätös	75 518 948
1978	„	71 001 219

14. Asumistuki

34. *Korvaukset kunnille asumistukiasiain hoitamisesta* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk, mikä aiheutuu asumistukilain 17 §:n nojalla maksettavien asumistuen käsittelykorvausten korvausperusteiden korottamisesta asumistukiasetuksen 10 §:ssä (367/80) tarkoitetulla tavalla 52,50 markasta 77,00 markkaan tehtyä myönteistä asumistukipäätöstä kohti ja kuntien tekemien myönteisten asumistukipäätösten lukumäärän kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 000 000
1980	menoarvio	7 800 000
1979	tilinpäätös	6 500 000
1978	„	7 175 000

54. *Asumistuki* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 15 000 000 mk, mistä 8 000 000 mk aiheutuu asumistukien ylimääräisestä tarkistamisesta annetun lain (503/80) nojalla suoritetusta asumistukien korottamisesta 5,4 prosentilla kuluvan vuoden elokuun alusta lukien ja 7 000 000 mk asumistukien lukumäärän kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	15 000 000
1980	menoarvio	400 000 000
1979	tilinpäätös	336 354 280
1978	„	311 851 193

53. Paikallispoliisi

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 36 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 395 581 600 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	36 000 000
1980	I lisämenoarvio	75 000
1980	menoarvio	518 406 800
1979	tilinpäätös	503 714 032
1978	„	451 657 345

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

1. *Käyttövarat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 100 000 mk, mikä aiheutuu kulunkikorvauksen noususta 92 markkaan kuukaudessa. Alamomentin loppusumma on enintään 3 359 500 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	100 000
1980	menoarvio	57 946 500
1979	tilinpäätös	55 189 101
1978	„	53 152 521

54. Keskusrikospoliisi

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

2. *Sekalaiset menot.* Rikostutkinnan tehostamisen ja kustannusten nousun johdosta alamomentille ehdotetaan lisäystä 414 000 mk, mistä 175 000 mk matkamenoja, 104 000 mk rikostutkimustarvikkeita ja -palveluja, 65 000 mk puhelinmenoja sekä 70 000 mk muita sekalaisia menoja varten. Alamomentin loppusumma on 3 952 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	414 000
1980	menoarvio	3 700 000
1979	tilinpäätös	3 805 635
1978	„	3 373 129

56. Suojelupoliisi

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan henkilökunnan ja toimipisteiden lisääntymisen sekä kustannusten nousun johdosta lisäystä 160 000 mk, mistä 85 000 mk matkamenoja ja 75 000 mk muita sekalaisia menoja varten. Alamomentin loppusumma on 1 080 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	160 000
1980	menoarvio	1 235 000
1979	tilinpäätös	1 195 953
1978	„	1 085 291

60. Poliisikoulutus

21. *Oppilaiden huolto*

Momentille ehdotetaan lisäystä 50 000 mk oppilaiden muonitusta ja päivärahoja varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	50 000
1980	menoarvio	3 131 000
1979	tilinpäätös	3 175 223
1978	„	2 591 675

69. Muut poliisimenot

25. *Moottoriajoneuvojen käyttö ja kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk kustannusten nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 000 000
1980	menoarvio	24 500 000
1979	tilinpäätös	21 903 374
1978	„	19 397 512

70. *Kaluston ja välineiden hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 000 000 mk poliisimiesten suojavälineiden, suojaliivien ja kypärien hankkimista varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 000 000
1980	menoarvio	12 000 000
1979	tilinpäätös	11 258 300
1978	„	9 700 000

90. Rajavartiolaitos

10. *Kiinteistöjen käyttö* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 868 000 mk polttoaineiden hintojen nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 868 000
1980	menoarvio	13 800 000
1979	tilinpäätös	12 923 185
1978	„	11 055 120

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 050 000 mk, mistä 700 000 mk tilapäisten toimintatilojen rakentamista, 200 000 mk helikopterihallin korjaustyötä ja 150 000 mk helikopterien seisonta-alueen päällystystyötä varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 050 000
1980	I lisämenoarvio	834 000
1980	menoarvio	5 830 000
1979	tilinpäätös	4 938 000
1978	„	7 460 000

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

12. Puolustusvoimien muut palkkausmenot

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 45 658 000 mk seuraavasti:

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 44 099 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 540 663 200 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 559 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 78 765 200 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	45 658 000
1980	I lisämenoarvio	750 600
1980	menoarvio	698 892 800
1979	tilinpäätös	670 193 829
1978	„	600 923 353

20. Perushankintamenot

18. *Perushankinnat, kokeilu- ja kehittämistyöt* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 300 000 mk kotimaisen teollisuuden tuotantovalmiuden kehittämiseksi. Määrärahalla on tarkoitus hankkia puolustusvoimien hankintojen edellyttämiä erikoiskoneita ja työkaluja. Hankinta on osaltaan jatkohankinta.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	6 300 000
1980	I lisämenoarvio	16 000 000
1980	menoarvio	498 600 000
1979	tilinpäätös	415 950 000
1978	„	289 160 000

25. Varustuksen uusinta- ja käyttömenot

16. *Uusinta* (siirtomääräraha)

Vuoden 1980 tulo- ja menoarviossa on myönnetty 90 000 000 markan tilausvaltuus vuosille 1980—1982 käytöstä poistettavien ilmamaalihinaus- ja kartoituskuvauslentokoneiden tilalle tarvittavan lentokaluston hankkimiseksi vuosittaisten rahoitusosuuksien ollessa vuonna 1980 5 000 000 mk, vuonna 1981 25 000 000 mk ja vuonna 1982 60 000 000 mk. Mainitun 90 000 000 markan lisäksi oli tarkoitus ottaa tilausvaltuuden rahoitusvuosien menoarvioihin määräraha indeksien ja valuuttakurssien muutoksista mahdollisesti aiheutuvia hankintasopimusten edellyttämiä maksuja varten.

Saadut hankintatarjoukset osoittavat myönnetyn tilausvaltuuden määrän olevan riittämättömän. Hankinnan toteuttamiseksi vuonna 1980 edullisimman, vaatimukset täyttävän ja täyden vastaostoperiaatteen sisältävän tarjousvaihtoehdon mukaisesti ehdotetaan, että myönnettyä tilausvaltuutta lisätään 42 000 000 markalla eli 132 000 000 markkaan ja rahoitus ulotetaan vuoteen 1983 saakka. Tilausvaltuuden muutos ei aiheuta lisäystä kuluvan vuoden tulo- ja menoarvioon. Jotta muutos ei lisäisi valtion menoja myöskään vuoden 1981 tulo- ja menoarvioesityksen määrästä ja jotta lisävarojen tarvetta vuonna 1982 voitaisiin supistaa, hallituksen tarkoituksena on lykätä vuoden 1981 tulo- ja menoarvioesityksessä tälle momentille sisällytettyä yhteyskoneiden hankintaa.

Edellä olevan johdosta ehdotetaan vuoden 1980 tulo- ja menoarviossa myönnettyä 90 000 000 markan tilausvaltuutta lisättäväksi 132 000 000 markkaan. Tilausvaltuus aiheuttaisi maksuja vuonna 1980 5 000 000 mk, vuonna 1981 34 000 000 mk, vuonna 1982 76 000 000 mk ja vuonna 1983 17 000 000 mk. Momentille ei edellä mainitun johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	8 720 000
1980	menoarvio	294 450 000
1979	tilinpäätös	209 399 000
1978	„	168 800 000

27. Kiinteistömenot

10. *Kiinteistöjen käyttö* (arviomääräraha)

1. *Kiinteistöjen ylläpito.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 15 000 000 mk kustannusten nousun johdosta. Alamomentin loppusumma on 180 565 600 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	15 000 000
1980	menoarvio	172 715 600
1979	tilinpäätös	165 244 395
1978	„	149 364 446

77. *Sotilasalueiden ja -laitteiden rakennustyöt* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk hankitun erikoiskaluston huollon ja varastoinnin edellyttämiä rakennustöitä varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000 000
1980	I lisämenoarvio	5 000 000
1980	menoarvio	23 500 000
1979	tilinpäätös	25 500 000
1978	„	21 000 000

29. Puolustusvoimien muut menot

20. *Matkat* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 358 000 mk, mikä aiheutuu virkaehtosopimusten muutosten aiheuttamasta kustannusten noususta sekä meri- ja ilmavoimien virkamatkojen lisääntymisestä.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 358 000
1980	menoarvio	6 748 000
1979	tilinpäätös	6 448 000
1978	„	4 979 855

25. *Joukkojen ja tavaran kuljetukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 500 000 mk, mikä aiheutuu kustannusten noususta ja ilmavoimien lentopolttoaineiden kuljetusten lisääntymisestä.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 500 000
1980	menoarvio	16 221 000
1979	tilinpäätös	15 715 302
1978	„	14 887 084

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistyö

22. *Suomalaiset valvontajoukot* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan 16 795 000 mk, mistä 14 625 000 mk aiheutuu Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin Kyprokselle ja Lähi-Itään asetettujen suomalaisten valvontajoukkojen palkkaus-, päiväraha-, ylläpito-, varustamis-, hallinto-, koulutus- ja huoltokuljetusmenoista, 1 396 000 mk 15 markan suuruisen erityispäivärahan ja 4 markan suuruisen kansallisen muonanparannusrahan maksamisesta edelleen Lähi-Idässä Golanilla, 762 000 mk valvontajoukoissa palvelevien päivärahan korottamisesta 1. 1. 1981 lukien 10 markalla ja 12 000 mk luontaisetujen rahakorvausten enimmäismäärien tarkistamisesta Lähi-Idässä Golanilla 25 prosentilla 1. 1. 1981 lukien.

Siltä varalta, että Suomen hallitukselle tullaan esittämään pyyntö uuden valvontajoukon lähettämisestä Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistehtäviin ja Suomen hallitus päättää valvontajoukon asettamisesta, ehdotetaan, että uuden valvontajoukon aiheuttamiin menoihin voidaan käyttää tässä lisämenoarvioesityksessä tälle momentille ehdotettuja määrärahoja.

Käyttösuunnitelma:	mk
Suomalainen osasto Kyproksessa	485 000
Suomalainen valvontajoukko Lähi-Idässä ..	16 310 000
Yhteensä	16 795 000

1980	III lisämenoarvioesitys	16 795 000
1980	I lisämenoarvio	15 810 000
1979	tilinpäätös	37 700 000
1978	„	45 600 000

90. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta

21. *Pukutehdas* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 759 000 mk lisääntyneen liikevaihdon johdosta. Vastaavasti on momentille 14.20.01 merkitty lisäystä 800 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Palkat	247 000
Raaka- ja tarveaineet	512 000
Yhteensä	759 000

1980	III lisämenoarvioesitys	759 000
1980	menoarvio	24 861 000
1979	tilinpäätös	23 064 805
1978	„	20 091 220

22. *Vammaskosken tehdas* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 7 930 000 mk lisääntyneen liikevaihdon johdosta. Vastaavasti on momentille 14.20.02 merkitty lisäystä 7 100 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Palkat	1 200 000
Raaka- ja tarveaineet	5 530 000
Muut kulut	1 200 000
Yhteensä	7 930 000

1980	III lisämenoarvioesitys	7 930 000
1980	menoarvio	31 830 000
1979	tilinpäätös	30 420 779
1978	„	23 199 459

74. *Teollisuuslaitosten rakennustyöt* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk rakennustöiden loppuunsaattamiseksi.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

Rakennustyö	Hyötypinta-ala m²	Kustannus-arvio mk	Myönnetty mk	Ehdotetaan mk
1. Valtion pukutehtaan rakennustyö				
— Pukusuojan laajennustyö	230	260 000	140 000	120 000
2. Vammaskosken tehtaan rakennustyö				
— Sosiaalirakennus	1 307	3 780 000	3 700 000	80 000
			Yhteensä	200 000

1980 III lisämenoarvioesitys 200 000
1980 menoarvio 3 280 000
1979 tilinpäätös 8 440 000
1978 „ 7 700 000

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot

90. *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 600 000 mk, mikä aiheutuu Yhdistyneiltä Kansakunnilta rauhanturvaamistehtäviin osallistumisesta laskutettavia korvauksia perittäessä syntyneistä ennakoitua suuremmista tappiollisista kurssivaihteluista.

1980 III lisämenoarvioesitys 600 000
1980 I lisämenoarvio 105 000
1979 tilinpäätös 739

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Valtiovarainministeriö

21. *Palkkausten tarkistusmenettelystä aiheutuvat menot* (arviomääräraha)
2. *Muut tarkistusmenettelystä aiheutuvat menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 75 000 mk ylitöistä aiheutuvia korvauksia varten. Alamomentin loppusumma on 107 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys 75 000
1980 menoarvio 96 000
1979 tilinpäätös 99 704
1978 „ 72 712

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 361 700 mk, mistä 50 000 mk aiheutuu säästökassojen tarkastustoiminnan kuluista, 43 000 mk yritysverotuksen kehittämiseksi teetettävän tutkimuksen aloittamisesta sekä 268 700 mk hintojen noususta. Alamomentin loppusumma on 4 567 700 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys 361 700
1980 menoarvio 4 232 000
1979 tilinpäätös 3 964 457
1978 „ 3 341 804

70. *Kaluston hankkiminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 30 000 mk uusien toimitilojen kalustamiseen sekä kalusteiden ja konttorikoneiden hankkimiseen uudelle henkilöstölle.

1980	III lisämenoarvioesitys	30 000
1980	menoarvio	125 000
1979	tilinpäätös	139 399
1978	„	175 208

05. Valtiokonttori

27. *Automaattinen tietojenkäsittely* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk valtion eläkkeiden laskentaa varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	300 000
1980	I lisämenoarvio	150 000
1980	menoarvio	9 850 000
1979	tilinpäätös	8 643 834
1978	„	8 051 054

07. Eläkkeet

06. *Ylimääräiset eläkkeet* (arviomääräraha)
3. *Vuoden kuluessa kansanedustajille myönnetyt ylimääräiset eläkkeet.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk. Alamomentin loppusumma on enintään 270 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	200 000
1980	menoarvio	42 861 000
1979	tilinpäätös	34 521 390
1978	„	28 601 619

18. Verohallitus

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 774 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 8 907 300 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 774 000
1980	I lisämenoarvio	48 000
1980	menoarvio	17 930 700
1979	tilinpäätös	16 527 620
1978	„	15 016 442

24. Liikevaihtoverotoimistot

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 3 100 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 24 630 900 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 100 000
1980	menoarvio	25 070 500
1979	tilinpäätös	24 114 760
1978	„	22 974 744

26. Lääninverovirastot

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 9 000 000 mk seuraavasti:

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 7 300 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 65 572 300 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 700 000 mk ylityökorvausten lisääntymisen johdosta. Alamomentin loppusumma on 2 306 900 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	9 000 000
1980	I lisämenoarvio	1 500 000
1980	menoarvio	67 582 200
1979	tilinpäätös	60 373 298
1978	„	38 082 460

08. *Verotus- ja tarkastusasiamiesten palkkiot* (arviomääräraha)
Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin määrärahaa saataisiin käyttää myös tarkastusasiamiesten vuosilomakorvausten maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	menoarvio	500 000
1979	tilinpäätös	265 243
1978	„	254 755

28. Verotoimistot

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 16 800 000 mk seuraavasti:

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 14 200 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 169 955 700 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 600 000 mk veronkantouudistuksen toimeenpanosta aiheutuvan siirtymäkauden ajaksi palkattujen työsuhteisten toimihenkilöiden palkkauksia varten. Alamomentin loppusumma on 33 319 400 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	16 800 000
1980	menoarvio	213 008 300
1979	tilinpäätös	198 613 842
1978	„	190 737 984

36. Muut verotusmenot

21. *Palautettavien verojen ja sakkojen korko sekä oikeudenkäyntikulut veroasioissa* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 12 000 000 mk palautettavien verojen korkoja varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	12 000 000
1980	menoarvio	26 000 000
1979	tilinpäätös	27 360 623
1978	„	25 954 651

22. *Korvaukset posti- ja lennätinlaitokselle* (arviomääräraha)
1. *Korvaus leimamerkkien, leimaveroarvokorttien, huvien leimaverollisten pääsylippujen ja elokuvaverolippujen myynnistä.* Myynnin lisääntymisen johdosta alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 400 000 mk. Alamomentin loppusumma on 8 400 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 400 000
1980	menoarvio	9 000 000
1979	tilinpäätös	10 082 942
1978	„	16 198 808

38. Suhdannevaraukset

60. *Siirto valtion suhdannerahastoon*
Yleisperusteluihin viitaten momentille ehdotetaan myönnettäväksi 600 000 000 mk siirtona valtion suhdannerahastoon.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	600 000 000
1978	tilinpäätös	224 400

40. Tullilaitos

74. *Tullitalojen rakentaminen* (siirtomääräraha)

1. *Keskeneräiset työt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 559 400 mk seuraavasti:

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

Rakennus	Hyötypinta-ala m² (tilavuus m³)	Kustannusarvio mk	Kustannusarvio mk/m² (mk/m³)	Myönnetty mk	Ehdotetaan mk
1. E4-tien vartiorakennus ja autotarkastussuoja (Tornio)	264 (1 200)	1 490 000	5 644 (1 242)	950 000	540 000
6. Kuhmon tulliaseman asuinrakennus	439 (1 375)	1 120 000	2 550 (815)	1 000 000	19 400
				Yhteensä	559 400

Alamomentin loppusumma on 1 339 400 mk.

Edellä lueteltujen töiden lisäperusteluna esitetään seuraavaa:

1. Kustannusarvio on tarkistettu urakkatarjousten perusteella.

6. Hankkeen suunnitteluun on käytetty 100 600 mk momentilta 28.64.74. Kustannusarvion nousun syinä ovat rakennuskustannusten nousu ja ennakoimattomat liittymämaksut.

1980	III lisämenoarvioesitys	559 400
1980	I lisämenoarvio	130 000
1980	menoarvio	1 580 000
1979	tilinpäätös	6 500 000
1978	„	7 590 000

50. Rahapaja

22. *Raaka-aineet* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 850 000 mk Tasavallan Presidentti Urho Kekkosen 80-vuotispäivän johdosta lyötävän juhlarahan valmistamisessa tarvittavien raha-aihioiden teettämistä varten. Tarkoituksena on, että juhlarahan lyömisestä aiheutuvat kustannukset sisällytetään vuoden 1981 ensimmäiseen lisämenoarvioesitykseen. Juhlarahan nettotuotto käytetään valtioneuvoston 2. 9. 1980 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön tutkimuslaitoksen rakentamisen rahoitukseen.

1980	III lisämenoarvioesitys	850 000
1980	I lisämenoarvio	5 100 000
1980	menoarvio	4 350 000
1979	tilinpäätös	7 445 263
1978	„	5 566 051

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 31 000 mk momentin 28.50.22 perusteluissa mainitun juhlarahan suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia varten. Alamomentin loppusumma on 2 581 500 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	31 000
1980	I lisämenoarvio	52 500
1980	menoarvio	2 499 100
1979	tilinpäätös	2 010 231
1978	„	1 814 668

52. Tilastokeskus

23. *Väestö- ja asuntolaskennat* (siirtomääräraha)

Momentin nimike on muutettu.

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin määrärahaa saadaan käyttää myös myöhempien väestö- ja asuntolaskentojen tarvetta ja suoritustapaa koskevaan selvitystyöhön. Lisäksi momentilta säästyy ja jätetään käyttämättä 112 000 mk.

1980	I lisämenoarvio	550 000
1980	menoarvio	27 800 000
1979	tilinpäätös	2 000 000
1978	„	1 860 000

27. *Tietojen koneellinen käsittely*

Momentille ehdotetaan lisäystä 425 000 mk tietojenkäsittelypalvelusten ostoa varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	425 000
1980	menoarvio	4 635 000
1979	tilinpäätös	4 485 105
1978	„	3 609 979

70. *Kaluston hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 225 000 mk, mistä 30 000 mk aiheutuu arkistohyllyjen ja 83 000 mk sanojenkäsittelylaitteiden hankinnoista sekä 112 000 mk väestölaskennan edellyttämistä kone-, kaluste- ja laitehankinnoista. Vastaavasti momentilta 28.52.23 säästyy ja jätetään käyttämättä 112 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	225 000
1980	I lisämenoarvio	37 000
1980	menoarvio	1 000 000
1979	tilinpäätös	193 608
1978	„	850 000

60. Rakennushallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 7 420 800 mk seuraavasti:

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 057 300 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 21 938 500 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 6 290 300 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 78 746 400 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 26 700 mk. Alamomentin loppusumma on 1 078 800 mk.

4. *Sosiaaliturvamaksu.* Alamomentille merkitään lisäystä 46 500 mk. Alamomentin loppusumma on 6 922 800 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	7 420 800
1980	menoarvio	105 043 900
1979	tilinpäätös	97 228 606
1978	„	83 310 443

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 270 000 mk rakennusten käyttömenojen, toimistomenojen sekä autojen käyttö- ja kunnossapitomenojen kasvun johdosta. Alamomentin loppusumma on 8 650 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	270 000
1980	I lisämenoarvio	450 000
1980	menoarvio	7 939 100
1979	tilinpäätös	7 654 410
1978	„	6 355 680

64. Eräiden valtion kiinteistöjen menot

10. *Kiinteistöjen käyttö* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 7 000 000 mk energian hinnan nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	7 000 000
1980	menoarvio	89 000 000
1979	tilinpäätös	72 593 003
1978	„	62 676 650

65. Otaniemen valtionalue

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 115 000 mk seuraavasti:

1. *Ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 41 200 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 401 200 mk.

2. *Työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 003 400 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 12 394 800 mk.

4. *Sosiaaliturvamaksu.* Alamomentille merkitään lisäystä 70 400 mk. Alamomentin loppusumma on 853 800 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 115 000
1980	menoarvio	11 975 300
1979	tilinpäätös	12 493 682
1978	„	11 194 554

21. *Lämpö- ja sähkölaitos* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk polttoaineiden hintojen nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 000 000
1980	menoarvio	12 800 000
1979	tilinpäätös	10 907 974
1978	„	9 129 713

80. Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot

71. *Atk-laitteiden hankinta* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk työvoimahallinnon atk-laitteiden hankkimista varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000 000
1980	menoarvio	4 000 000
1979	tilinpäätös	4 000 000
1978	„	4 000 000

81. Valtion takaukseen perustuvat suoritukset

89. *Takaussuoritus Postipankille* (siirtomääräraha)
Valtio on 7. 12. 1978 antanut omavelkaisen takauksen Postipankin Turkin valtiolle myöntämän 15 000 000 markan ja 40 000 000 D-markan suuruisen lainan sekä sen korkojen ja viivästyskorkojen maksamisen vakuudeksi. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) puitteissa Turkin julkisten ja julkisen takuun alaisten velkojen vakauttamisesta sovitun järjestelyn mukaisesti on tarkoitus vakauttaa ko. Postipankin lainasta 30. 6. 1981 mennessä erääntyneet suoritukset. Takauksen perusteella on valtion suoritettava Postipankille lainasta jo erääntyneet lyhennykset, korot ja viivästyskorot yhteensä noin 24 000 000 mk sekä 31. 12. 1980 ja 30. 6. 1981 erääntyvät lyhennykset ja korot, jotka valuuttakurssivaihteluista riippuen nousevat 13—16 milj. markaksi. Takaussuorituksen perusteella valtiolle siirtyvän saamisen takaisinmaksu tapahtuu vakauttamisjärjestelyn mukaan 8—10 vuoden aikana ja Turkin valtio suorittaa saamiselle lykkäysajalta 8,6 prosentin korkoa. Edellä mainitun johdosta momentille ehdotetaan myönnettäväksi 40 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	40 000 000

90. Valtion painatuskeskus

29. *Muut käyttömenot* (arviomääräraha)
2. *Sekalaiset käyttömenot.* Alamomentille ehdotetaan alihankintoja varten lisäystä 11 500 000 mk painatustöiden lisääntymisen ja kustannusten nousun johdosta. Alamomentin loppusumma on 28 912 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	11 500 000
1980	menoarvio	17 415 800
1979	tilinpäätös	23 906 324
1978	„	17 456 787

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot

61. *Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 5 500 000 mk veronhuojennushakemusten ennakoitua suuremman määrän johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 500 000
1980	menoarvio	5 000 000
1979	tilinpäätös	5 268 994
1978	„	4 875 225

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Opetusministeriö

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Opetusministeriön kouluosastoon ehdotetaan 15. 12. 1980 lukien perustettavaksi apulaisosastopäällikön virka (B 6). Vastaavasti voidaan samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa ylimääräinen apulaisosastopäällikön toimi (B 6). Alamomentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	menoarvio	13 653 500
1979	tilinpäätös	12 858 388
1978	„	11 730 216

02. Luterilainen kirkko

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk, mistä 80 000 mk aiheutuu lähinnä vuokrien korotusten sekä matka- ja muiden menojen kasvusta kustannusten nousun seurauksena ja 120 000 mk Oulun hiippakunnan tuomiokapitulille hankittavasta kalustosta piispan entiseen virka-asuntoon, joka korjataan tuomiokapitulin käyttöön kuluvan vuoden loppuun mennessä.

1980	III lisämenoarvioesitys	200 000
1980	I lisämenoarvio	100 000
1980	menoarvio	1 058 000
1979	tilinpäätös	1 128 293
1978	„	941 261

05. Ortodoksinen kirkko

29. *Muut kulutusmenot*
2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 60 000 mk, mikä aiheutuu kustannusten noususta sekä uusien piispan ja apulaispiispan virkojen täyttämisestä aiheutuvasta rakennusten käyttömenojen ja matkamenojen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 540 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	60 000
1980	menoarvio	483 000
1979	tilinpäätös	371 384
1978	„	278 016

10. Valtion korkeakoulut

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 46 014 600 mk seuraavasti:

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 28 467 600 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 458 936 500 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 11 342 400 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 91 649 200 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 3 345 500 mk palkkioiden tarkistusten johdosta. Alamomentin loppusumma on 72 960 000 mk.

4. *Sosiaaliturvamaksu.* Alamomentille merkitään lisäystä 2 859 100 mk. Alamomentin loppusumma on 45 096 200 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	46 014 600
1980	I lisämenoarvio	4 380 400
1980	menoarvio	641 296 600
1979	tilinpäätös	611 170 097
1978	„	551 255 117

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 400 000 mk seuraavasti:

1. *Keskeneräiset työt.* Alamomentille ehdotetaan urakkasopimusten edellyttämiä indeksitarkistuksia varten lisäystä 370 000 mk, mistä 170 000 mk Jyväskylän yliopiston kasvatus- ja yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan I rakennusvaihetta varten ja 200 000 mk Joensuun korkeakoulun matemaattis-luonnontieteellisten laitosten II vaihetta varten. Alamomentin loppusumma on 76 232 000 mk.

5. *Yleissuunnittelu.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 30 000 mk Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun rakentamisen neuvottelukuntaa varten loppuvuoden toiminnan rahoittamiseksi. Alamomentin loppusumma on 2 880 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	400 000
1980	I lisämenoarvio	2 730 000
1980	menoarvio	100 072 000
1979	tilinpäätös	98 223 000
1978	„	108 954 200

75. *Perusparannukset* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 240 000 mk Kuopion korkeakoulun instrumenttilaboratorion perusparannuksessa ilmaantuneita välttämättömiä lisätöitä varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	240 000
1980	I lisämenoarvio	537 000
1980	menoarvio	7 600 000
1979	tilinpäätös	5 500 000
1978	„	4 170 000

11. Valtion harjoittelukoulut

70. *Opetusvälineiden ja kaluston hankkiminen* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk Vasa övningsskola -nimisen oppilaitoksen ensikertaiseksi kalustamiseksi ja varustamiseksi tarpeellisilla opetusvälineillä.

1980	III lisämenoarvioesitys	200 000
1980	I lisämenoarvio	400 000
1980	menoarvio	5 500 000
1979	tilinpäätös	620 000
1978	„	620 000

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

1. *Keskeneräiset työt.* Alamomentille ehdotetaan Helsingin I normaalikoulun muutos- ja korjaustöiden kustannusarvion nousun johdosta lisäystä 800 000 mk rakennustöiden loppuunsaattamista varten. Hankkeen tarkistettu kustannusarvio on 13 600 000 mk, pinta-ala 5 300 m^2 ja tilavuus 44 400 m^3, joten vastaavat yksikkökustannukset ovat 2 566 mk/m^2 ja 306 mk/m^3. Hanketta varten on aikaisemmin myönnetty yhteensä 12 800 000 mk. Alamomentin loppusumma on 14 900 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	800 000
1980 menoarvio	16 600 000
1979 tilinpäätös	12 000 000
1978 „	7 420 000

35. Taideteollinen korkeakoulu

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

3. *Liitännäistyöt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 130 000 mk Itä-Pasilan uudisrakennuksen tonttia sivuavan Opastinsillan rakennuskustannuksiin osallistumista varten. Opastinsillan rakentamista koskevan sopimuksen mukaan valtion kustannusosuus korkoineen on 31. 12. 1980 yhteensä 1 729 487,66 mk. Tarkoitusta varten on aikaisemmin myönnetty 1 600 000 mk. Alamomentin loppusumma on 430 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	130 000
1980 menoarvio	1 500 000
1979 tilinpäätös	1 250 000

36. Sibelius-Akatemia

29. *Muut kulutusmenot*

2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan momenttijaottelun oikaisemiseksi lisäystä 20 000 mk opetusvälineiden huolto- ja korjausmenoja varten. Vastaava määräraha säästyy ja jätetään käyttämättä momentilta 29.36.70. Alamomentin loppusumma on 220 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	20 000
1980 menoarvio	202 000

88. *Sibelius-Akatemian ottaminen valtion haltuun* (arviomääräraha)

Sibelius-Akatemian valtion haltuun ottamisen johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 594 300 mk vuosien 1972—79 palauttamatta jääneistä valtionavustuksista ja vuoden 1979 eläkekustannusosuudesta aiheutuneiden valtion tilisaatavien poistamiseksi.

1980 III lisämenoarvioesitys	594 300
1980 menoarvio	490 000

37. Muut korkeakoulumenot

72. *Tietokonelaitteiden hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 5 300 000 mk seuraavasti:

a) Tampereen yliopiston tietokoneen uusimista varten ehdotetaan 4 000 000 mk. Vuoden 1977 ensimmäiseen lisämenoarvioon sisältyneiden tilausvaltuuksien nojalla hankittiin Oulun, Tampereen ja Jyväskylän yliopistoille yhteishankintana vanhoja laitteita korvaavat uudet tietokoneet. Kun Tampereen yliopiston käyttötarpeisiin nähden on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi hankkia muunlainen laitteisto, tarkoituksena on siirtää nykyinen laitteistokokoonpano Åbo Akademihin käytettäväksi samalla Turun korkeakoulujen laajeneviin käyttötarpeisiin. Tämän johdosta ehdotetaan Tampereen yliopistoa varten myönnettäväksi edellä mai-

nittu määräraha tarkoituksenmukaisen uuden laitteiston hankkimiseksi.

b) Oulun yliopiston tietokonelaitteiston laajentamista varten ehdotetaan 1 300 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 300 000
1980	menoarvio	2 400 000
1979	tilinpäätös	2 442 200
1978	„	2 892 000

39. Valtion opintotukikeskus

55. *Opintoraha* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 13 800 000 mk, mistä 9 800 000 mk aiheutuu opintorahan saajamäärän ennakoitua suuremmasta kasvusta ja 4 000 000 mk opintorahan asumislisään 1. 7. 1980 lukien asumiskustannusten nousun perusteella tehdystä ennakoitua suuremmasta korotuksesta.

1980	III lisämenoarvioesitys	13 800 000
1980	menoarvio	229 500 000
1979	tilinpäätös	189 198 381
1978	„	150 229 792

43. Kunnalliset ja yksityiset oppikoulut

30. *Valtionosuus kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

1. *Lakisidonnainen valtionosuus.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 34 839 900 mk, mistä 18 075 100 mk opettajien palkkauskustannuksia varten ja 5 964 800 mk muita käyttökustannuksia varten sekä 10 800 000 mk kunnallisten iltaoppikoulujen ja kunnallisten oppikoulujen iltalinjojen oppilaskohtaisten valtionavustusten ennakoiden suorittamiseksi. Alamomentin loppusumma on 449 084 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	34 839 900
1980	menoarvio	414 644 100
1979	tilinpäätös	383 973 153
1978	„	396 516 210

46. Kansakoulujen ja peruskoulujen valtionapu

30. *Valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

1. *Lakisidonnainen valtionosuus.* Alamomentille merkitään lisäystä 74 758 000 mk, mistä 39 070 000 mk opettajien palkkauskustannuksia varten ja 35 688 000 mk muita käyttökustannuksia varten. Lisäyksestä 30 000 000 mk aiheutuu osasuoritusten arvioitua suuremmasta määrästä ja 44 758 000 mk ennakoiden kasvusta. Lisäksi ehdotetaan, että kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa vuoden 1977 valtionavustusten loppueriä varten kertamenona myönnettyä 100 000 000 markan määrärahaa saadaan käyttää myös muiden vuosien valtionavustusten rahana suoritettavia loppueriä varten. Alamomentin loppusumma on 3 096 196 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	74 758 000
1980	menoarvio	3 022 538 000
1979	tilinpäätös	2 863 123 385
1978	„	2 495 440 681

34. *Valtionosuus peruskoulujen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarvion perustelujen mukaan saadaan vuonna 1980 myöntää rakentamislupia siten, että valtionosuus niiden määrästä on enintään 40 000 000 mk. Ehdotetaan, että tämän lisäksi voitaisiin myöntää kiireellisiä hankkeita varten rakentamisluvat enintään 1 750 000 markan valtionosuusmäärän rajoissa siten, että näiden avustusten

maksatus säädetyssä järjestyksessä voidaan aloittaa vuonna 1981. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	4 000 000
1980	menoarvio	86 000 000
1979	tilinpäätös	88 642 424
1978	„	85 255 027

35. *Lisäavustus peruskoulujen ylläpitomenoihin* (arviomääräraha)

Momentin käyttötarkoitusta ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että määrärahaa voidaan käyttää myös kansakoululain (247/57) 80 §:n sekä kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain (1112/78) 23 §:n mukaisten lisäavustusten suorittamiseen. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	menoarvio	7 000 000
1979	tilinpäätös	3 249 574
1978	„	4 596 786

50. Eräät opettajankoulutuksen menot

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 117 000 mk, mistä 100 000 mk aiheutuu kurssien osanottajien kohonneista matkakustannuksista ja 17 000 mk uuden asuntolan käyttöönotosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	117 000
1980	menoarvio	1 700 000
1979	tilinpäätös	1 305 373
1978	„	886 642

56. Kirjastotoimi

30. *Valtionosuus yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain (1112/78) 7—10 §:n mukaisesti merkitään kirjastojen valtionosuuteen lisäystä 26 552 000 mk, mistä 14 855 000 mk aiheutuu arvioitua suuremmista loppueristä ja 11 697 000 mk ennakoista.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Valtionosuudet yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin	24 023 000
Valtionosuudet laitoskirjastojen käyttökustannuksiin	2 529 000
Yhteensä	26 552 000

1980	III lisämenoarvioesitys	26 552 000
1980	menoarvio	180 841 000
1979	tilinpäätös	157 972 598
1978	„	92 453 508

31. *Valtionosuus kirjastojen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 195 000 mk vuonna 1980 myönnettävän kiireellisen yhden uuden rakentamisluvan edellyttämää valtionosuutta varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 195 000
1980	I lisämenoarvio	1 100 000
1980	menoarvio	18 500 000
1979	tilinpäätös	12 223 263
1978	„	8 395 678

57. Yhteiskunnallinen sivistystyö

50. *Kansanopistojen valtionapu* (arviomääräraha)

1. *Lakisidonnainen valtionapu.* Kansanopistojen valtionavusta annetun lain (556/69) 3—6 §:n mukaiseen valtionapuun merkitään alamomentille lisäystä 13 904 000 mk, mistä 4 185 700 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta, 2 760 000 mk vähävaraisavustuksiin opiskelijoille, 5 708 300 mk muihin menoihin ja 1 250 000 mk uuden opiston perustamisesta johtuviin menoihin. Alamomentin loppusumma on 94 891 800 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	13 904 000
1980	menoarvio	81 547 800
1979	tilinpäätös	78 451 667
1978	„	72 203 881

51. *Valtionosuus ja -avustus kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 8 632 700 mk seuraavasti:

1. *Valtionosuus palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 7 331 300 mk valtionosuuden ennakoita ja osasuorituksia sekä aikaisempiin vuosiin kohdistuvia loppusuorituksia varten. Alamomentin loppusumma on 99 090 500 mk.

2. *Valtionosuus ja -avustus muihin käyttökustannuksiin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 301 400 mk käytettäväksi valtionavustusten loppusuorituksiin. Alamomentin loppusumma on 27 421 400 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	8 632 700
1980	menoarvio	117 879 200
1979	tilinpäätös	102 083 498
1978	„	90 569 458

52. *Eräät rakennusavustukset* (siirtomääräraha)

4. *Muut rakennusavustukset.* Alamomentin määrärahan käyttötarkoitusta ehdotetaan laajennettavaksi siten, että määrärahasta voidaan myöntää 500 000 mk avustuksena Lehtimäen opistolle kuntotalon rakentamisesta aiheutuneiden lainojen maksamiseen. Alamomentin loppusumma ei tämän johdosta muutu.

1980	I lisämenoarvio	100 000
1980	menoarvio	8 300 000
1979	tilinpäätös	8 600 000
1978	„	4 450 000

56. *Sivistystyön järjestäminen eräillä työmailla*

Momentille ehdotetaan lisäystä 40 000 mk kulttuuripalvelutoiminnan tehostamiseksi Kostamuksen ja Svetogorskin työmailla.

1980	III lisämenoarvioesitys	40 000
1980	I lisämenoarvio	100 000
1980	menoarvio	400 000
1979	tilinpäätös	550 000
1978	„	329 000

61. Valtion hotelli- ja ravintola-alan oppilaitokset

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan rakennuskustannusten nousun johdosta lisäystä 80 000 mk Jyväskylän hotelli- ja ravintolakoulun rakennustöiden loppuunsaattamista varten. Hankkeen tarkistettu kustannusarvio on 14 380 000 mk sekä vastaavat yksikkökustannukset 3 605 mk/m^2 ja 620 mk/m^3.

1980	III lisämenoarvioesitys	80 000
1980	menoarvio	700 000
1979	tilinpäätös	7 350 000
1978	„	5 000 000

63. Valtion maatalousoppilaitokset

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 900 000 mk rakennusten käyttökustannusten arvioitua suuremman nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 900 000
1980	menoarvio	11 122 000
1979	tilinpäätös	10 678 201
1978	„	9 269 864

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

1. *Keskeneräiset talonrakennustyöt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk Ilmajoen maatalousoppilaitoksen koulu- ja asuntolarakennusten sekä opetustyöpajan rakennustöiden kustannusarvion tarkistamisen johdosta. Hankkeen tarkistettu kustannusarvio on 20 150 000 mk, pinta-ala 6 006 m², tilavuus 29 870 m³ sekä vastaavat yksikkökustannukset 3 355 mk/m² ja 675 mk/m³. Alamomentin loppusumma on 12 270 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	300 000
1980	menoarvio	13 370 000
1979	tilinpäätös	12 510 000
1978	„	6 300 000

65. Ammattikasvatushallituksen koulutilat

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

2. *Uudet talonrakennustyöt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 750 000 mk Seppälän koulutilan (Kajaani) maatilarakennusten rakennus- ja peruskorjaustöiden jatkamista varten. Hankkeen kustannusarvio on 1 500 000 mk, hyötypinta-ala 1 100 m² ja tilavuus 4 100 m³, jolloin vastaavat yksikkökustannukset ovat 1 364 mk/m² ja 357 mk/m³. Hanketta varten on kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa myönnetty 750 000 mk. Alamomentin loppusumma on 2 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	750 000
1980	I lisämenoarvio	750 000
1980	menoarvio	4 680 000
1979	tilinpäätös	4 800 000
1978	„	3 600 000

76. Valtion teknilliset oppilaitokset

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 8 400 000 mk seuraavasti:

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 5 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 43 217 400 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan palkkausten tarkistusten johdosta lisäystä 3 400 000 mk opettajien ylitunti- sekä luento- ja tuntiopetuspalkkioina. Alamomentin loppusumma on 37 181 800 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	8 400 000
1980	menoarvio	81 910 700
1979	tilinpäätös	79 572 425
1978	„	71 615 209

83. Sairaanhoito-oppilaitokset

28. *Ylimääräiset kurssit*

Momentille ehdotetaan lisäystä 450 000 mk opettajien palkkausten tarkistusten johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	450 000
1980	I lisämenoarvio	1 000 000
1980	menoarvio	8 700 000
1979	tilinpäätös	8 468 686
1978	„	6 784 456

85. Ammattikurssit

28. *Muut ammattikurssit*

1. *Muut ammattikurssit.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 500 000 mk ammattikurssitoiminnan lisääntymisen johdosta. Alamomentin loppusumma on 18 900 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	2 500 000
1980	menoarvio	16 800 000
1979	tilinpäätös	14 127 085
1978	„	13 069 751

88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen

Valtion kotiteollisuusmuseon kokoelmat ovat olleet varastoituina 1920-luvulta lähtien. Eduskunta on vuoden 1979 toisessa lisämenoarviossa oikeuttanut Keski-Suomen museon huoltamaan ja täydentämään kokoelmia sekä asettamaan ne näytteille. Ammattikasvatushallitus on luovuttanut vuonna 1979 kokoelmat Keski-Suomen museon hoitoon. Keski-Suomen museo siirtyy vuoden 1981 alusta Jyväskylän kaupungin haltuun.

Opetusministeriön ja Jyväskylän kaupungin kesken on valmisteltu sopimus Suomen kotiteollisuusmuseon toiminnan aloittamisesta Jyväskylässä. Sopimusluonnoksen mukaan kaupunki luovuttaa museon käyttöön tontin rakennuksineen ja peruskorjaa sen museon tarpeita varten. Kaupunki vastaa myös kiinteistön hoitokuluista, korjauksista sekä kalusteista. Valtionavustuksilla katettaviksi tulisivat puolestaan museon toiminnasta, kokoelmien täydentämisestä ja näytteille saattamisesta aiheutuvat vuotuiset menot.

Suomen kotiteollisuusmuseon toiminnan uudelleen aloittamiseksi ehdotetaan, että opetusministeriö oikeutettaisiin solmimaan Jyväskylän kaupungin kanssa sopimus museon toiminnan järjestämisestä. Sopimuksen mukaiset menot ehdotetaan katettavaksi vuosittain valtion tulo- ja menoarviossa tieteen ja taiteen tukemiseen varatuista veikkaus- ja raha-arpajaisvaroista. Valtionavun tarpeen arvioidaan asteittain kohoavan museon toiminnan käynnistyttyä noin 400 000 markkaan vuodessa.

53. *Raha-arpajaisten voittovarat tieteen tukemiseen* (arviomääräraha)

Raha-arpajaisten voittovaroja arvioidaan kertyvän vuonna 1980 80 000 000 mk aikaisemmin arvioidun 90 000 000 markan sijasta. Tämän johdosta tieteen tukemiseen vuonna 1980 on käytettävissä 12 905 000 mk eli 2 000 000 mk vähemmän kuin kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on tälle momentille myönnetty, joten momentilta säästyy 2 000 000 mk.

1980	menoarvio	14 905 000
1979	tilinpäätös	13 257 472
1978	„	9 941 109

54. *Veikkausvoittovarat tieteen tukemiseen* (arviomääräraha)

Veikkausvoittovaroja arvioidaan kertyvän vuonna 1980 käytettäväksi arpajaislain (491/65) 3 §:n 2 momentin mukaisiin tarkoituksiin 290 000 000 mk eli 38 000 000 mk enemmän kuin kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on arvioitu. Tämän vuoksi momentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk opetusministeriön käytettäväksi lisärahoituksena momentin 29.88.53 käyttösuunnitelman mukaisiin tarkoituksiin.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	2 000 000
1980	menoarvio	14 000 000
1979	tilinpäätös	12 540 286
1978	„	12 060 088

90. Taiteen tukeminen

Vuoden 1979 ensimmäisessä lisämenoarviossa valtio sitoutui myöntämään Tampereen Työväen Teatterin uudisrakennushankkeen tukemiseen enintään 18 milj. mk, kun hankkeen

kustannusarvioksi ilmoitettiin 52 milj. mk. Rakennuskustannusten nousun johdosta on kustannusarvio kohonnut 90 milj. markkaan, jolloin ehdotetaan, että valtion avustusosuus voisi olla enintään 30 milj. mk. Tällöin on edellytetty, että hankkeen rahoituksen järjestämiseksi Tampereen kaupunki myöntää hankkeelle vastaavan suuruisen rakennusavustuksen sekä osallistuu teatterin pääoma- ja käyttökustannusten rahoitukseen siltä osin, kuin niitä ei voida kattaa omilla tuloilla ja vuoden 1979 ensimmäisen lisämenoarvion mukaisesti lisääntyvällä valtionavulla.

52. *Raha-arpajaisten voittovarat taiteen tukemiseen* (arviomääräraha)

Raha-arpajaisten voittovaroja arvioidaan kertyvän vuonna 1980 80 000 000 mk aikaisemmin arvioidun 90 000 000 markan sijasta. Tämän johdosta taiteen tukemiseen vuonna 1980 on käytettävissä 53 550 000 mk eli 8 000 000 mk vähemmän kuin kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on tälle momentille myönnetty, joten momentilta säästyy 8 000 000 mk.

1980	menoarvio	61 550 000
1979	tilinpäätös	56 884 235
1978	„	64 465 069

53. *Veikkausvoittovarat taiteen tukemiseen* (arviomääräraha)

Veikkausvoittovaroja arvioidaan vuonna 1980 kertyvän käytettäväksi arpajaislain (491/65) 3 §:n 2 momentin mukaisiin tarkoituksiin 290 000 000 mk eli 38 000 000 mk enemmän kuin kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on arvioitu. Kun momentin määrärahasta aikaisemmin Gerda ja Salomo Wuorion säätiölle myönnetyn lainan kuoletuksena Hvitträskin kiinteistön valtiolle ostamisen yhteydessä kertyy 3 000 000 mk, ehdotetaan momentille lisäystä 20 700 000 mk, mistä 1 000 000 mk kotimaisen elokuvan tuotantotuen lisäämiseen, 470 000 mk Sibelius-Akatemian säätiön valtiolle luovuttamaan kiinteistöön kohdistuviin velkoihin, 1 670 000 mk momentin käyttösuunnitelman mukaisten kohteiden lisärahoitukseen muun muassa Kansallisoopperan korjaustyön viivästymisestä aiheutuneiden lisämenojen johdosta, 3 000 000 mk Hvitträskin kiinteistön valtiolle hankkimiseen, 8 000 000 mk lisärahoituksena momentin 29.90.52 käyttösuunnitelman mukaisiin tarkoituksiin sekä 6 560 000 mk taidelaitosten rakentamisavustuksia varten jaettavaksi seuraavan viiden vuoden aikana.

Gerda ja Salomo Wuorion säätiö on tarjonnut valtiolle ostettavaksi Kirkkonummen kunnan Bobäckin (Luoman) kylässä sijaitsevan Hvitträskin kiinteistön, joka käsittää neljä rajakkain olevaa maarekisteritilaa (yht. 15,69 ha). Kiinteistöllä sijaitsee museona toimiva Eliel Saarisen taitelijakoti ja ateljeetilat. Kiinteistö rakennuksineen ehdotetaan ostettavaksi valtiolle ja luovutettavaksi perustettavan säätiön hallintaan käytettäväksi edelleen nykyiseen tarkoitukseensa. Kauppahinta 5 900 000 mk ehdotetaan suoritettavaksi myyjälle vuosien 1980—81 aikana. Ensimmäisenä eränä suoritettavalla 3 000 000 markalla myyjä kuolettaa opetusministeriön 21. 3. 1975 Hvitträskin kiinteistöstä aiheutuneisiin velkoihin ja korkoihin myöntämän samansuuruisen lainan, joka tuloutetaan takaisin taiteen tukemiseen osoitettuihin veikkausvoittovaroihin.

Veikkausvoittovaroja on tarkoitus käyttää muun muassa uuden oopperatalon uudisrakennuksen suunnittelun jatkamiseen, mihin vuonna 1981 tarvitaan noin 5 milj. mk ja vuonna 1982 noin 6 milj. mk. Uuden oopperatalon suunnittelukustannukset ovat kokonaisuudessaan noin 23 milj. mk ja suunnittelu- ja rakentamiskustannukset tämänhetkisten arvioiden mukaan yhteensä noin 250 milj. mk. Tarkoituksena on, että rakennushanke myöhemmin toteutetaan valtion toimesta ja rahoitetaan käyttämällä ensisijaisesti veikkausvoittovaroja. Rakennus on tarkoitus rakentaa Helsingin kaupungilta vuokrattavalle tontille. Edellytyksenä on, että Helsingin ja muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien tuki Suomen Kansallisoopperan käyttökustannuksiin nostetaan Helsingin kaupungin nykyisin suorittamasta 5 %:sta sille suhteelliselle tasolle, millä suuret kaupungit tukevat teatterilaitoksia ja että Helsingin kaupunki vastaa mm. tontin ulkopuolisista liikennejärjestelyistä aiheutuvista kustannuksista ja osoittaa tarvittavat autopaikat tontin ulkopuolelta korvauksetta.

1980	III lisämenoarvioesitys	20 700 000
1980	menoarvio	78 600 000
1979	tilinpäätös	70 612 225
1978	„	58 879 336

91. Urheilun ja nuorisonkasvatustyön tukeminen

50. *Veikkausvoittovarat urheilun ja liikuntakasvatustyön tukemiseen* (arviomääräraha)

Veikkausvoittovaroja arvioidaan kertyvän vuonna 1980 käytettäväksi arpajaislain (491/65) 3 §:n 2 momentin mukaisiin tarkoituksiin 290 000 000 mk eli 38 000 000 mk enemmän kuin kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on arvioitu. Tämän vuoksi ehdotetaan urheilun ja liikuntakasvatustyön tukemiseen lisäystä 17 100 000 mk, mistä 2 160 000 mk lisäavustuksena urheilu- ja liikuntakasvatusjärjestöjen toimintaan, 40 000 mk opetusministeriön käytettäväksi, 7 900 000 mk urheiluopistojen valtionapuun loppusuoritusten kasvun johdosta sekä 7 000 000 mk urheilu- ja liikuntakasvatuslaitosten rakentamiseen myönnettäviä avustuksia ja halpakorkoisia lainoja varten jaettavaksi seuraavan viiden vuoden kuluessa.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	17 100 000
1980	menoarvio	123 400 000
1979	tilinpäätös	106 088 425
1978	„	111 295 980

51. *Veikkausvoittovarat nuorisonkasvatustyön tukemiseen* (arviomääräraha)

Veikkausvoittovaroja arvioidaan kertyvän vuonna 1980 käytettäväksi arpajaislain (491/65) 3 §:n 2 momentin mukaisiin tarkoituksiin 290 000 000 mk eli 38 000 000 mk enemmän kuin kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on arvioitu. Tämän vuoksi ehdotetaan nuorisonkasvatustyön tukemiseen lisäystä 1 200 000 mk, mistä 1 000 000 mk on tarkoitettu Helsingissä järjestettävän Maailman nuorison ja opiskelijoiden aseistariisuntafoorumin valmisteluihin ja toteutukseen.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 200 000
1980	menoarvio	46 000 000
1979	tilinpäätös	36 621 624
1978	„	40 181 301

54. *Nuorisotyöttömyyden seurausvaikutusten lieventäminen*

Momentille ehdotetaan valtioneuvoston käytettäväksi valtionavustuksena 4 000 000 mk nuorisojärjestöjen ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen sekä kuntien nuorten työttömien aktivoimiseen tähtäävää toimintaa varten. Vastaavasti on tarkoitus jättää vahvistamatta kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa alamomentille 34.50.01.4 nuorten työttömien ja kesätyöpaikkaa vailla olevien aktivointitoiminnan tukemiseen myönnetty 4 000 000 markan ehdollinen määräraha.

1980	III lisämenoarvioesitys	4 000 000

92. Suomenlinnan hoitomenot

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

2. *Kunnallistekniset työt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 800 000 mk kaukolämmön putkistotunnelin, siirtojohdon ja jakeluverkon rakennustöiden kustannusten nousun johdosta kuluvana vuonna maksettavaksi tulevia kustannuksia varten. Hankkeen tarkistettu kustannusarvio on 10 650 000 mk ja hanketta varten on aikaisemmin myönnetty 9 600 000 mk. Alamomentin loppusumma on 5 400 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	800 000
1980	I lisämenoarvio	1 400 000
1980	menoarvio	5 700 000
1979	tilinpäätös	5 900 000
1978	„	1 600 000

98. Kansainvälinen yhteistyö

23. *Kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvat menot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 389 000 mk palkkaus- ja sosiaalikustannusten nousun johdosta ulkosuomalaisten sivistyksellisen yhteyden säilyttämisestä kotimaahan ja Suomen kielen ja kulttuurin tuntemuksen edistämisestä ulkomailla aiheutuvia menoja varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	389 000
1980	I lisämenoarvio	194 000
1980	menoarvio	13 250 000
1979	tilinpäätös	17 755 294
1978	„	15 738 443

24. *Suomen osuus pohjoismaisesta yhteistyöstä aiheutuvista menoista*

Momentille ehdotetaan lisäystä 490 000 mk pohjoismaisen kulttuurisopimuksen alaisten toimielinten palkkausten nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	490 000
1980	menoarvio	17 083 000
1979	tilinpäätös	14 529 932
1978	„	13 264 506

25. *Kulttuurisopimuksien ja vaihto-ohjelmien toteuttaminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk kiertonäyttelyn aiheuttamien lisäkustannusten ja henkilövaihtoon liittyvien yleiskulujen nousun johdosta sekä Yhdysvaltain opetussäätiön vuotuisavustuksen tarkistamisen johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	300 000
1980	menoarvio	7 500 000

66. *Osallistuminen Haaparannassa sijaitsevan Ruotsinsuomalaisten kansankorkeakoulun opetustilojen kunnostushankkeen rahoitukseen* (siirtomääräraha)

Ruotsin Suomalaisseurojen keskusliitto omistaa ja ylläpitää Haaparannassa Ruotsinsuomalaisten kansankorkeakoulua. Oppilaitoksen toimintaedellytysten parantamiseksi on käynnistetty opetustilojen eli päärakennuksen ja vanhan oppilaskodin kunnostaminen. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 7 222 000 Ruotsin kruunua, josta Ruotsin valtio rahoittaa 50 prosenttia. Kansankorkeakoulun kunnostushankkeen rahoituksen järjestämiseksi ehdotetaan Suomen valtion osuutena tarkoitukseen momentille myönnettäväksi 1 800 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 800 000

99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot

26. *Eräät kopiointikorvaukset*

Viitaten eduskunnalle annettuihin esityksiin laeiksi tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin annetun lain (404/61) ja oikeudesta valokuvaan annetun lain (405/61) muuttamisesta momentille ehdotetaan myönnettäväksi 4 550 000 mk, mistä 2 500 000 mk takautuvia kopiointikorvauksia varten, 2 000 000 mk kuluvan vuoden kopiointikorvauksia varten sekä 50 000 mk kopiointia koskevaa tiedotustoimintaa varten. Tarkoituksena on tehdä kopiointisopimus, joka koskisi opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvissa korkeakouluissa ja muissa oppilaitoksissa sekä valtion sisäisessä ammatillisessa peruskoulutuksessa ja muussa valtion henkilöstökoulutuksessa tapahtuvaa kopiointia.

1980	III lisämenoarvioesitys	4 550 000

50. *Eräät valtionavut*

Momentille ehdotetaan lisäystä 130 000 mk, mistä 10 000 mk valtionapuna Suomen Rauhanliitto-YK-yhdistys r.y:lle käytettäväksi liiton 60-vuotisjuhlien vietosta aiheutuviin kuluihin ja 120 000 mk valtionapuna Suomen YK-liitto r.y:lle Yhdistyneiden Kansakuntien julistaman aseidenriisuntaviikon vietosta aiheutuvia kuluja varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	130 000
1980	I lisämenoarvio	225 000
1980	menoarvio	1 416 000
1979	tilinpäätös	1 188 000
1978	„	693 925

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

02. Maataloushallinto

30. *Valtionapu maatalouslautakuntien menoihin sekä korvaukset maataloustuen jako- ja valvontatehtävistä Ahvenanmaalla* (arviomääräraha)

1. *Valtionapu maataloussihteerien palkkauksiin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 679 600 mk lain nojalla maatalouslautakuntien vuoden 1979 menoista kunnille suoritettavia korvauksia ja vuodelta 1980 maataloussihteerien menoista suoritettavia korvausennakoita varten. Alamomentin loppusumma on 10 716 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	1 679 600
1980 menoarvio	12 813 400
1979 tilinpäätös	13 323 310
1978 „	11 862 814

14. Valtion maatalouskoneiden tutkimuslaitos

70. *Kaluston ja koneiden hankkiminen*

Momentille ehdotetaan lisäystä 83 000 mk laitoksen uusiin hallitiloihin tarvittavien savukaasuputkistojen, puhaltimien ja lämpötilapiirtureiden sekä maitosäiliöiden ja -autojen koetuslaitteiden hankkimista varten.

1980 III lisämenoarvioesitys	83 000
1980 I lisämenoarvio	50 000
1980 menoarvio	720 000
1979 tilinpäätös	602 167
1978 „	199 941

88. *Maan hankkiminen*

Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 2 850 000 mk laitoksen toimintaedellytysten kannalta keskeisen noin 248 hehtaarin suuruisen alueen ostamista varten. Ostettavaksi ehdotetun alueen maa-alasta on peltoa noin 61 hehtaaria ja metsämaata noin 167 hehtaaria.

1980 III lisämenoarvioesitys	2 850 000

19. Vesihallinto

77. *Vesistötyöt* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 229 000 mk seuraavasti:

1. *Keskeneräiset työt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 409 000 mk, mistä 500 000 mk Koijärven kuivatushankkeeseen liittyviä luonnonsuojelun edellyttämiä töitä, 560 000 mk Vierumäen taajaman siirtoviemärin rakentamistyön loppuunsaattamista ja 349 000 mk Kalajoen keskiosan järjestelyn toteuttamisen edellyttämien korvausten maksamista varten. Alamomentin loppusumma on 33 409 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

Työkohde	Aloitusvuosi	Työn kokonaiskustannusarvio mk	Valtion osuus edellisestä mk	Myönnetty mk	Ehdotetaan mk
01. *Helsingin vesipiiri*					
2. Koijärven kuivatushankkeeseen liittyvät luonnonsuojelun edellyttämät työt, Forssa	1979	1 000 000	1 000 000	500 000	500 000
05. *Mikkelin vesipiiri*					
3. Vesihuoltotyö, Vierumäen taajaman siirtoviemäri, Heinolan mlk	1979	2 960 000	1 660 000	1 100 000	560 000
10. *Kokkolan vesipiiri*					
5. Kalajoen keskiosan järjestely, hankkeen toteuttamisen edellyttämät korvaukset, Nivala ja Ylivieska	1967	35 100 000	35 100 000	32 900 000	349 000
				Yhteensä	1 409 000

3. *Ulkopuolisille tilaustyönä suoritettavat vesistötyöt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 820 000 mk, mikä aiheutuu Vaasan vesipiirin vesitoimiston toimesta Seinäjoen kaupungin toimeksiannosta rakennettavien Seinäjoen pohjapatojen kustannuksista. Työstä vastaavasti suoritettavat korvaukset kertyvät tuloina alamomentille 12.30.19.3. Alamomentin loppusumma on 1 070 000 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys 2 229 000
1980 menoarvio 37 250 000
1979 tilinpäätös 39 267 000
1978 „ 43 281 000

95. *Inarinjärven säännöstelystä aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen johdosta suoritettavat korvaukset* (siirtomääräraha)

Vesiylioikeus on 30. 9. 1980 antanut päätöksen Inarinjärven säännöstelystä aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen johdosta suoritettavista korvauksista. Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 8 000 000 mk mainitun päätöksen mukaisten korvausten maksamista varten.

1980 III lisämenoarvioesitys 8 000 000

30. Maatalouden neuvontatyön tukeminen

40. *Maanviljelyn, maatalouden rakennustoiminnan ja karjatalouden tukeminen*

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 013 600 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 850 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 20 880 500 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 163 600 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 8 339 200 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys 1 013 600
1980 menoarvio 28 206 100
1979 tilinpäätös 26 360 512
1978 „ 24 325 810

41. *Karjanjalostuksen ja sikatalouden tukeminen*

Momentille ehdotetaan lisäystä 107 300 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 88 500 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 2 541 400 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 18 800 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 1 172 700 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	107 300
1980	menoarvio	3 606 800
1979	tilinpäätös	3 411 200
1978	„	3 164 038

42. *Lampaanjalostuksen tukeminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 8 500 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 7 200 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 179 100 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 300 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 165 900 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	8 500
1980	menoarvio	336 500
1979	tilinpäätös	321 900
1978	„	304 643

43. *Siipikarjatalouden tukeminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 9 900 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 8 900 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 220 500 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 000 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 179 100 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	9 900
1980	I lisämenoarvio	100 000
1980	menoarvio	389 700
1979	tilinpäätös	328 000
1978	„	268 890

44. *Turkiseläintalouden tukeminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 5 200 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 200
1980	menoarvio	188 900
1979	tilinpäätös	191 200
1978	„	188 900

46. *Kerhotoiminnan tukeminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 425 300 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 356 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 9 334 300 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 69 300 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 3 541 200 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	425 300
1980	I lisämenoarvio	195 000
1980	menoarvio	12 255 200
1979	tilinpäätös	11 381 200
1978	„	10 099 953

47. *Puutarhatalouden tukeminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 56 700 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 36 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 1 039 700 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 20 700 mk, mistä 4 400 mk aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta ja 16 300 mk kuluvan vuoden tulo- ja menoarvion mukaisesti palkatun hortonomin toimen aiheuttamista menoista. Alamomentin loppusumma on 555 700 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Valtionapu eläke yms. maksuihin	11 900
Valtionapu matkakustannusten korvauksiin	8 800
Yhteensä	20 700

1980	III lisämenoarvioesitys	56 700
1980	menoarvio	1 538 700
1979	tilinpäätös	1 325 600
1978	„	1 314 567

48. *Salaojituksen tukeminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 7 500 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	7 500
1980	menoarvio	265 500
1979	tilinpäätös	249 300
1978	„	245 500

49. *Muu neuvontatyön tukeminen*
Momentille ehdotetaan lisäystä 30 700 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 26 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 638 200 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 4 700 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 462 300 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	30 700
1980	menoarvio	1 069 800
1979	tilinpäätös	976 000
1978	„	914 286

31. Maatalouden hintatuki

42. *Viljelmäkoon mukaan maksettava hintapoliittinen tuki* (siirtomääräraha)
Viitaten 28. 8. 1980 hyväksyttyyn maataloustuloratkaisuun momentille ehdotetaan lisäystä 10 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	10 000 000
1980	I lisämenoarvio	60 000 000
1980	menoarvio	257 242 900
1979	tilinpäätös	257 242 900
1978	„	221 642 900

43. *Muu maatalouden hintapoliittinen tuki* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 30 400 000 mk seuraavasti:

1. *Alueittainen hintapoliittinen tuki.* Viitaten 28. 8. 1980 hyväksyttyyn maataloustuloratkaisuun alamomentille ehdotetaan lisäystä 10 000 000 mk. Alamomentin loppusumma on 344 704 400 mk.

2. *Muu hintapoliittinen tuki.* Viitaten 28. 8. 1980 hyväksyttyyn maataloustuloratkaisuun alamomentille ehdotetaan lisäystä 20 400 000 mk maidon lisähinnan korottamista varten. Alamomentin loppusumma on 664 300 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	30 400 000
1980	I lisämenoarvio	141 600 000
1980	menoarvio	857 004 400
1979	tilinpäätös	849 004 400
1978	„	707 604 000

44. *Sokerintuotannon tukeminen* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 15 000 000 mk kotimaisen sokerin tuotannosta annetussa laissa (579/78) tarkoitettuja ennakkosuorituksia varten vuoden 1980 juurikassatoa koskevien korvausten osalta. Tukeen tarvittavat varat on tarkoitus periä vuoden 1981 tulo- ja menoarvioesityksen momentin 11.08.09 perusteluihin viitaten sokerituotteiden valmisteverona vuosien 1980 ja 1981 aikana siten kuin laissa sokeriverosta (872/79) on säädetty.

1980	III lisämenoarvioesitys	15 000 000
1980	menoarvio	102 000 000
1979	tilinpäätös	105 616 861
1978	„	71 954 061

47. *Maidon kuljetusavustukset* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk vuodelta 1980 suoritettavia maidon kuljetusavustuksia varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000 000
1980	menoarvio	31 000 000
1979	tilinpäätös	29 000 000
1978	„	27 000 000

49. *Ruokaperunan hintatason vakaannuttaminen* (siirtomääräraha)
Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa momentille on myönnetty 5 000 000 mk käytettäväksi valtioneuvoston määräämin perustein kotimaisen ruokaperunan hintatason vakaannuttamiseen. Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin määrärahasta voidaan käyttää enintään 50 000 mk ruokaperunan hintatilaston laadintaan ja muihin ruokaperunan markkinatilanteen selvittämiseen liittyviin menoihin. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	5 000 000

32. Muu maatalouden tukeminen ja rationalisointi

41. *Eräät maatalouden tukemiseen ja rationalisointiin liittyvät avustukset* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan 100 000 mk avustuksen myöntämiseksi Pohjois-Suomen maatalouden edistämisyhdistys ry:lle käytettäväksi Pohjois-Suomen sikatalouskoeaseman peruskorjauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

1980	III lisämenoarvioesitys	100 000

42. *Maatalouden korkotukilainojen menot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan luottolaitoksille lain mukaan suoritettavia korkohyvityksiä varten lisäystä 9 020 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä lainakannan kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	9 020 000
1980	menoarvio	24 000 000
1979	tilinpäätös	15 713 237
1978	„	11 410 849

44. *Valtionapu pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistyksille ja sonninpitoyhtymille* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lähinnä kustannusten nousun johdosta lisäystä 2 973 000 mk, mistä 1 973 000 mk karjantarkkailuyhdistyksille ja 1 000 000 mk sonninpitoyhtymille.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 973 000
1980	menoarvio	10 000 000
1979	tilinpäätös	10 981 704
1978	„	8 880 293

60. *Siirto maatilatalouden kehittämisrahastoon*

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että kehittämisrahaston varoista voidaan myöntää myös eräiden kolttien asuttamisesta annetun lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetun asetuksen (633/80) 18 a §:n 2 momentin mukaisia avustuksia siitosporojen hankkimiseen. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	100 000 000
1980	menoarvio	320 000 000
1979	tilinpäätös	275 000 000
1978	„	210 000 000

33. Eräät ylituotannon supistamista tarkoittavat menot

Vuoden 1981 tulo- ja menoarvioesityksessä on luvun 30.31 perusteluissa todettu, että hallituksen tarkoituksena on ryhtyä toimenpiteisiin, joilla maatalouden ylituotantoa tasapainotetaan siten, että maatalouden markkinointivastuu vuonna 1981 alenee näiden toimenpiteiden johdosta noin 30 000 000 markalla. Maatalouden osuus muodostuu vuonna 1981 tällöin 220 000 000 markaksi. Näihin perusteluihin viitaten tässä luvussa ehdotetaan yhteensä 30 000 000 markan määrärahat käytettäväksi maataloustuotannon tasapainottamistoimenpiteisiin.

42. *Tuotannonmuutoskorvaukset* (siirtomääräraha)

Viitaten eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen laiksi maataloustuotannon ohjaamisesta annetun lain (446/77) muuttamisesta momentille ehdotetaan lisäystä 10 000 000 mk käytettäväksi vuosina 1977—80 tehdyistä ja vuonna 1981 tehtävistä tuotannonmuutossopimuksista suoritettavia tuotannonmuutoskorvauksia varten. Lisäksi ehdotetaan, että vuonna 1981 saadaan tuotannonmuutossopimuksia tehdä vuoden 1981 tulo- ja menoarviossa mainitun lisäksi 20 000 000 markan vuosittaista korvausmäärää vastaavasti.

1980	III lisämenoarvioesitys	10 000 000
1980	menoarvio	45 000 000
1979	tilinpäätös	15 000 000
1978	„	3 925 631

46. *Eräät lypsylehmien poistamispalkkiot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 10 000 000 mk käytettäväksi utarevikaisuutta tai siihen verrattavia tauteja sairastavien lypsylehmien poistamisesta viljelijöille maksettaviin korvauksiin valtioneuvoston määräämin perustein.

1980	III lisämenoarvioesitys	10 000 000
1980	I lisämenoarvio	20 000 000

49. *Kananmunatuotannon rajoittamisesta aiheutuvat menot* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 10 000 000 mk käytettäväksi valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein palkkioiden maksamiseen viljelijöille, jotka sitoutuvat määräajaksi keskeyttämään tai lopettamaan kananmunatuotannon.

1980	III lisämenoarvioesitys	10 000 000

35. Metsästys ja porotalous

41. *Luonnonvaraisten eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (arviomääräraha)

1. *Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 3 500 000 mk hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamista varten. Tuloina arvioidaan kertyvän 1 500 000 mk momentille 12.30. 40. Alamomentin loppusumma on 23 500 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 500 000
1980	menoarvio	22 540 000
1979	tilinpäätös	19 309 791
1978	„	16 517 725

37. Kalatalous

29. *Muut valtion kalastusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 5 000 mk korvausten maksamiseksi posti- ja lennätinhallitukselle ulkomaisten kalastusalusten kalastusilmoituksista aiheutuvista kuluista.

1980	III lisämenoarvioesitys	5 000
1980	menoarvio	181 000
1979	tilinpäätös	148 189
1978	„	112 951

49. *Kalastusalan järjestöjen toiminnan tukeminen*

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 385 000 mk, mistä 285 000 mk aiheutuu palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta ja 100 000 mk valtionavun osuuden nostamisesta. Alamomentin loppusumma on 4 196 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	385 000
1980	menoarvio	4 458 000
1979	tilinpäätös	4 057 952
1978	„	3 833 087

38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

74. *Kalanviljelylaitosten rakennustyöt* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa Itä-Suomen keskuskalanviljelylaitoksen rakentamiseen myönnettyä määrärahaa voidaan käyttää myös mainitun laitoksen suunnitteluun. Edellä olevan johdosta momentille ei ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	500 000
1980	menoarvio	1 000 000
1978	tilinpäätös	3 050 000

75. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Vuoden 1979 tulo- ja menoarviossa on Evon riistantutkimusaseman asemanhoitajan asunnon rakentamista varten myönnetty 170 000 mk.

Koska rakennuksen tarkistettu kustannusarvio on noussut 200 000 markkaan, momentille ehdotetaan lisäystä 30 000 mk hankkeen loppuunsaattamista varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	30 000
1980	menoarvio	100 000
1979	tilinpäätös	220 000
1978	„	600 000

58. Yksityismetsätalous

40. *Valtionapu metsänparannustöiden yleismenoihin*

Momentille ehdotetaan lisäystä 647 100 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 591 600 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 18 623 000 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 55 500 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 12 020 500 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	647 100
1980	menoarvio	29 996 400
1979	tilinpäätös	27 241 707
1978	„	25 073 823

41. *Valtionapu keskusmetsälautakunnille*

Momentille ehdotetaan lisäystä 231 000 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 158 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 4 258 100 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 73 000 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 3 038 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	231 000
1980	menoarvio	7 065 100
1979	tilinpäätös	6 496 540
1978	„	6 182 728

42. *Valtionapu piirimetsälautakunnille*

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 563 200 mk seuraavasti:

1. *Valtionapu palkkausmenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 910 200 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 38 793 500 mk.

2. *Valtionapu muihin käyttömenoihin.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 653 000 mk, mikä aiheutuu eläkevakuutusmaksujen ja muiden välillisten sosiaalikulujen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 21 840 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 563 200
1980	menoarvio	57 070 300
1979	tilinpäätös	54 122 848
1978	„	49 178 259

59. Metsätalouden muut menot

40. *Valtionapu Työtehoseuralle metsätalouden rationalisoimistyön tukemiseen*

Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa momentille on myönnetty 200 000 mk käytettäväksi kotimaisia polttoaineita käyttävän lämpökeskuksen rakentamiseen Työtehoseuran tutkimus- ja opetuskeskukseen Rajamäelle myös tutkimus- ja koeluonteista toimintaa varten. Muuttuneiden suunnitelmien johdosta momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että myönnettyä määrärahaa voidaan käyttää avustuksena maatilakäyttöön soveltuvien kotimaisten polttoaineiden tutkimus- ja koelämpökeskuksen rakentamiseen Työtehoseuran tutkimus- ja opetuskeskukseen Rajamäelle. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	200 000
1980	menoarvio	1 067 000
1979	tilinpäätös	990 000
1978	„	920 000

60. Maanmittaushallinto

70. *Kaluston hankkiminen* (siirtomäärä-raha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 400 000 mk atk-laitteiston hankkimiseksi kiinteistörekisteritehtäviä sekä maanmittaustoimitusten automatisoinnin tehostamista varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 400 000
1980	menoarvio	3 000 000
1979	tilinpäätös	2 600 000
1978	„	2 200 000

90. Valtion margariinitehdas

21. *Raaka-aineiden hankinta ja jalostus sekä tuotteiden myynti* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin määrärahasta voidaan käyttää momentilta palkatun enintään 30 pysyväisluonteisen henkilön palkkaukseen enintään 1 350 000 mk. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	menoarvio	20 892 400
1979	tilinpäätös	19 027 936
1978	„	16 272 593

95. Metsähallituksen metsät

21. *Puutavaran hankinta ja myynti* (arviomääräraha)

Hakkuu- ja kuljetuskustannusten nousun johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 35 000 000 mk hankinnan ja myynnin menoihin.

1980	III lisämenoarvioesitys	35 000 000
1980	menoarvio	315 000 000
1979	tilinpäätös	314 383 977
1978	„	266 955 003

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Tie- ja vesirakennushallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 18 070 800 mk seuraavasti:

Alamomentti	Lisäys mk	Alamomentin loppusumma mk
1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset*	10 884 000	131 254 900
2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat*	6 188 700	48 950 200
3. *Muut palkat ja palkkiot*	711 700	4 661 600
4. *Sosiaaliturvamaksu*	286 400	12 450 000

1980 III lisämenoarvioesitys ...	18 070 800
1980 menoarvio	185 929 200
1979 tilinpäätös	181 931 010
1978 „	164 982 878

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 500 000 mk, mikä aiheutuu toimisto- ja painatusmenojen rahoituskäytännön yhtenäistämisestä sekä kustannusten noususta. Alamomentin loppusumma on 21 600 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Toimisto- ja painatusmenot	1 800 000
Matkat	600 000
Muut menot	100 000
Yhteensä	2 500 000

1980 III lisämenoarvioesitys	2 500 000
1980 menoarvio	19 137 800
1979 tilinpäätös	18 933 490
1978 „	16 560 953

24. Tiet

14. *Yleisten teiden kunnossapito* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 100 000 mk koululaiskuljetusten järjestämiseksi Turun tie- ja vesirakennuspiirissä.

1980 III lisämenoarvioesitys ...	100 000
1980 menoarvio	820 000 000
1979 tilinpäätös	758 000 000
1978 „	689 700 000

78. *Tie- ja vesirakennuslaitoksen toimesta ulkopuolisille suoritettavat työt* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 17 000 000 mk, mikä aiheutuu etenkin kevyen liikenteen väylien rakentamisen lisääntymisestä sekä Vantaan, Lahden ja Porin kaupunkien ennakoitua suuremmasta osallistumisesta alueidensa tiehankkeisiin. Töistä perittävät korvaukset, joita arvioidaan kertyvän 17 800 000 mk, tuloutetaan momentille 12.31.26.

1980 III lisämenoarvioesitys	17 000 000
1980 menoarvio	38 000 000
1979 tilinpäätös	38 028 792
1978 „	23 664 197

25. Saimaan kanava

14. *Käyttö ja kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 350 000 mk, mikä aiheutuu ennalta arvaamattomista vaurioista ja liikenteen lisääntymisestä.

1980 III lisämenoarvioesitys	350 000
1980 menoarvio	5 300 000
1979 tilinpäätös	5 449 939
1978 „	4 600 000

26. Muut vesitiet

14. *Vesiteiden käyttö ja kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 300 000 mk, mikä aiheutuu eräiden kanavavaurioiden korjauksista ja kustannusten noususta.

1980 III lisämenoarvioesitys	300 000
1980 menoarvio	3 200 000
1979 tilinpäätös	2 994 236
1978 „	2 795 966

40. Autorekisterikeskus

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

1. *Peruspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 5 290 200 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 31 094 500 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	5 290 200
1980 I lisämenoarvio	1 976 000
1980 menoarvio	33 154 700
1979 tilinpäätös	34 847 390
1978 „	30 180 690

47. Ilmailuhallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 459 100 mk seuraavasti:

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 932 700 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 28 270 900 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 1 393 600 mk, mikä aiheutuu palvelussuhteen ehtojen tarkistuksesta sekä arvioitua suuremmasta tarpeesta palkata sairas- ja vuosilomasijaisia. Alamomentin loppusumma on 20 089 100 mk.

4. *Sosiaaliturvamaksu.* Alamomentille merkitään lisäystä 132 800 mk. Alamomentin loppusumma on 3 828 700 mk.

1980 III lisämenoarvioesitys	2 459 100
1980 menoarvio	56 494 600
1979 tilinpäätös	53 166 482
1978 „	47 774 051

21. *Ilmailuhallinnon toimesta ulkopuolisille suoritettavat työt* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 1 153 000 mk, mikä aiheutuu lähinnä Helsinki-Vantaan lentoasemalla toimiville yrityksille myytävän lämmön tuotantokustannusten noususta. Töiden kaikkia kustannuksia vastaavat tulot 5 700 000 mk on merkitty momentille 12.31.47.

1980 III lisämenoarvioesitys	1 153 000
1980 menoarvio	3 000 000
1979 tilinpäätös	3 304 614
1978 „	2 587 154

55. Eräät tietoliikennekorvaukset ja -avustukset

42. *Lehdistön yleinen kuljetustuki*
Momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk lehtiliikenteen arvioitua suuremman kasvun johdosta.

1980 III lisämenoarvioesitys ...	6 000 000
1980 menoarvio	215 000 000
1979 tilinpäätös	202 085 318
1978 „	202 735 199

90. Valtionrautatiet

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 61 437 600 mk seuraavasti:

Alamomentti	Lisäys mk	Alamomentin loppusumma mk
1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset*	28 537 600	780 081 200
2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat*	22 600 000	353 318 900
3. *Muut palkat ja palkkiot*	10 300 000	106 008 000

1980 III lisämenoarvioesitys .	61 437 600
1980 menoarvio	1 280 845 600
1979 tilinpäätös	1 202 443 164
1978 „	1 141 388 005

11. *Kaluston, työkoneiden ja koneellisten laitteiden kunnossapito* (arviomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 19 000 000 mk, mistä 2 000 000 mk aiheutuu materiaalin

hintojen noususta ja 17 000 000 mk palkkausmomentille budjetoitujen vaihto- ja varaosiin kohdistuvien konepajojen välittömien palkkojen kirjaamisesta tälle momentille. Vastaavasti momentilta 31.90.01 säästyy 17 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	19 000 000
1980	menoarvio	113 000 000
1979	tilinpäätös	134 150 765
1978	„	195 403 758

13. *Radan, rakennusten ja rakenteiden kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 4 000 000 mk, mikä aiheutuu arvioitua suuremmasta materiaalin hinnan noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	4 000 000
1980	menoarvio	80 000 000
1979	tilinpäätös	77 344 613
1978	„	68 566 909

22. *Liikenteen hoito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 61 000 000 mk, mistä 20 000 000 mk aiheutuu arvioitua suuremmasta liikenteen kasvusta ja 41 000 000 mk arvioitua suuremmasta liikenteen energian ja tarveaineiden hintojen noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	61 000 000
1980	menoarvio	205 600 000
1979	tilinpäätös	200 137 569
1978	„	182 307 412

29. *Muut käyttömenot* (arviomääräraha)

3. *Sekalaiset käyttömenot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 20 400 000 mk, mikä aiheutuu rakennusten käytössä tarvittavan energian arvioitua suuremmasta hinnannoususta sekä tapaturmakorvausten ja terveydenhuoltomenojen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 91 879 800 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	20 400 000
1980	menoarvio	72 000 000
1979	tilinpäätös	85 175 529
1978	„	236 391 214

60. *Siirto valtionrautateiden uudistusrahastoon*

Lain nojalla valtionrautateiden uudistusrahastoon siirretään 35 % tässä lisämenoarvioesityksessä sijoitusmenoihin ehdotetuista 2 700 000 markasta eli 945 000 mk. Edellä olevan johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 945 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	945 000
1980	I lisämenoarvio	10 160 000
1980	menoarvio	184 215 000
1979	tilinpäätös	196 090 000
1978	„	190 330 000

73. *Vetokaluston ja vaunuston hankkiminen ja valmistus* (siirtomääräraha)

Valtionrautatiet on hankkinut vuosina 1970—1980 yhteensä 87 neuvostoliittolaista Sr-1 sarjaan kuuluvaa sähköveturia. Kuluvana syksynä tarkistetun suunnitelman mukaan tapahtuva sähköistetyn rataverkon laajentuminen sekä liikenteen ennakoitu kasvu aiheuttavat sähkövetureiden lisätarvetta. Kun valtionrautateiden käytössä olevan sähköveturisarjan valmistus tultaneen lopettamaan eikä tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista hankkia eri tyyppisiä vetureita, on uusien, arvion mukaan varsinaisesti vuosina 1984—85 tarvittavien vetureiden hankinnasta tarpeen päättää jo tässä vaiheessa. Nyt tilattavaksi ehdotetuilla vetureilla voidaan tyydyttää sähköveturien tarve kuluvan vuosikymmenen loppuun saakka.

Edellä todettuun viitaten ehdotetaan, että valtionrautateille saadaan tilata 13 sähköveturia. Hankinnnan kokonaisarvo liikevaihtoveroineen on tämän hetkisen valuuttakurssin mukaan noin 70 045 000 mk. Hankinta rahoitetaan vuosien 1981, 1982 ja 1984 tulo- ja menoarvioiden varoilla siten, että sähkövetureiden neuvostoliittolaisen hintaosuuden maksu on mahdollista suorittaa vasta vuonna 1984. Hankinnan rahoitustarve on 4 245 000 mk vuonna 1980, 13 200 000 mk vuonna 1981, 10 000 000 mk vuonna 1982 ja 42 600 000 mk vuonna 1984. Kun hankinnan alkurahoitukseen voidaan osa osoittaa uudistusrahastosta, momentille ehdotetaan lisäystä 2 700 000 mk. Vastaavasti alamomentilta 31.90.74.1 säästyy 2 800 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	2 700 000
1980	menoarvio	180 600 000
1979	tilinpäätös	186 700 000
1978	„	205 100 000

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

1. *Keskeneräiset työt.* Momentin 31.90.73 perusteluihin viitaten ehdotetaan, että vuoden 1977 määrärahasta säästynyt 250 000 mk ja

vuoden 1979 määrärahasta säästynyt 2 550 000 mk eli yhteensä 2 800 000 mk jätetään käyttämättä ja vuodelle 1981 siirtämättä. Alamomentin loppusumma ei tämän johdosta muutu.

1980	menoarvio	46 000 000
1979	tilinpäätös	40 600 000
1978	„	36 600 000

94. Posti- ja lennätinlaitos

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 49 200 000 mk seuraavasti:

1. *Perus- ja sopimuspalkkaisten sekä ylimääräisten virkamiesten palkkaukset.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 35 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 861 626 700 mk.

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Alamomentille ehdotetaan palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen johdosta lisäystä 7 200 000 mk, mistä 4 400 000 mk työsuhteisten toimihenkilöiden palkkoihin ja 2 800 000 mk työsuhteisten siivoojien palkkoihin. Alamomentin loppusumma on 488 208 300 mk.

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan viransijaisten palkkioina lisäystä 7 000 000 mk palvelussuhteen ehtojen tarkistuksen sekä viransijaisten palkkioiden arvioitua suuremman kasvun johdosta. Alamomentin loppusumma on 159 960 200 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	49 200 000
1980	I lisämenoarvio	2 100 000
1980	menoarvio	1 623 013 500
1979	tilinpäätös	1 490 933 973
1978	„	1 356 745 133

10. *Rakennusten ja huoneistojen käyttö ja kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 7 300 000 mk, mikä aiheutuu pääasiassa arvioitua suuremmasta energian ja muiden kustannustekijöiden hinnan noususta.

1989	III lisämenoarvioesitys	7 300 000
1980	menoarvio	147 700 000
1979	tilinpäätös	136 066 579
1978	„	122 466 459

11. *Televerkoston käyttö ja kunnossapito* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 000 mk, mikä aiheutuu arvioitua suuremmasta hintojen noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000 000
1980	menoarvio	215 000 000
1979	tilinpäätös	195 927 965
1978	„	179 757 430

22. *Korvaukset postinkuljetuksista* (arviomääräraha)

Jakelun ajoneuvokorvausten korotusten johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 4 200 000 mk muita postinkuljetuskorvauksia sekä jakelun ajoneuvokorvauksia varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	4 200 000
1980	menoarvio	67 000 000
1979	tilinpäätös	56 043 820
1978	„	48 734 004

29. *Muut käyttömenot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk seuraavasti:

2. *Tileistä poistot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 600 000 mk tileistä poistettavien saatavien lisääntymisen johdosta. Alamomentin loppusumma on 2 500 000 mk.

3. *Sekalaiset käyttömenot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 5 400 000 mk painatus- ja postimerkkien valmistuskustannusten nousun, puhelinlaskujen perintäkorvausten kasvun sekä markkinoinnin lisääntymisen johdosta. Alamomentin loppusumma on 151 500 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	6 000 000
1980	menoarvio	148 020 200
1979	tilinpäätös	137 575 143
1978	„	117 271 253

60. *Siirto posti- ja lennätinlaitoksen uudistusrahastoon*

Kun lain nojalla posti- ja lennätinlaitoksen uudistusrahastoon siirretään määrä, joka vastaa 35 % tässä lisämenoarvioesityksessä muita sijoitusmenoja varten ehdotetuista määrärahoista eli 343 000 mk ja alkuperäiseen tarkoitukseen kelpaamattoman ja poistetun kaluston ja muun omaisuuden myynnistä kertyneet tulot 394 900 mk, momentille ehdotetaan lisäystä 737 900 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	737 900
1980	I lisämenoarvio	1 256 500
1980	menoarvio	185 549 900
1979	tilinpäätös	200 717 900
1978	„	208 588 600

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

1. *Keskeneräiset työt.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 980 000 mk, mikä aiheutuu kustannusten noususta. Alamomentin loppusumma on 47 420 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

	Aloitusvuosi	Hyötypinta-ala m² (tilavuus m³)	Kustannusarvio mk	Kustannusarvio mk/m² (mk/m³)	Myönnetty mk	Ehdotetaan mk
6. Lahden autohuoltopaikka	1979	1 302+716 (7 520)	5 550 000	4 263 (738)	5 400 000	150 000
8. Petäjäveden posti- ja teletalo ..	1980	678 (4 100)	3 750 000	5 531 (915)	1 950 000	250 000
12. Pieksämäen virastotalon muutostyöt	1980	1 160 (8 100)	2 280 000	1 966 (281)	1 700 000	580 000
					Yhteensä	980 000

1980	III lisämenoarvioesitys ...	980 000
1980	I lisämenoarvio	2 290 000
1980	menoarvio	74 650 000
1979	tilinpäätös	76 852 000
1978	„	115 370 000

95. Posti- ja lennätinlaitoksen konepajat

23. *Keskusautokorjaamo* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 750 000 mk kustannusten nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	750 000
1980	menoarvio	6 250 000
1979	tilinpäätös	6 404 725
1978	„	5 445 115

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

02. Teollisuuspiirit

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 800 000 mk, mistä enintään 300 000 mk aiheutuu yrittäjäkoulutuksen lisääntymisestä ja 500 000 mk toiminnan laajenemisesta sekä atk:n kehittämisestä.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Matkat	150 000
Rakennusten käyttö	100 000
Yrittäjäkoulutus (enintään)	300 000
Toimistomenot	190 000
Atk-menot	60 000
Yhteensä	800 000

1980	III lisämenoarvioesitys	800 000
1980	I lisämenoarvio	400 000
1980	menoarvio	3 300 000
1979	tilinpäätös	3 153 374
1978	„	2 720 422

10. Merenkulkulaitos

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 2 149 800 mk seuraavasti:

3. *Muut palkat ja palkkiot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 2 009 200 mk erittelemättöminä muina palkkoina ja palkkioina luotsien kokonaispalkkaukseen siirtymisen johdosta. Alamomentin loppusumma on 17 932 300 mk.

4. *Sosiaaliturvamaksu.* Alamomentille merkitään lisäystä 140 600 mk. Alamomentin loppusumma on 7 890 400 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 149 800
1980	menoarvio	118 460 700
1979	tilinpäätös	109 319 689
1978	„	100 082 045

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 14 000 000 mk, mistä 800 000 mk aiheutuu matkakustannusten lisääntymisestä, 600 000 mk rakennusten ja satamalaitteiden korjauksista, 4 000 000 mk alusten korjaus- ja kunnossapitotarpeen lisääntymisestä, 6 000 000 mk polttoaineiden hintojen noususta, 1 800 000 mk alusten muiden toimintamenojen kasvusta ja 800 000 mk muiden menojen lisääntymisestä. Alamomentin loppusumma on 87 000 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Matkat	800 000
Rakennusten ja satamalaitteiden käyttö ja kunnossapito	600 000
Alusten ja muiden kulkuvälineiden korjaus ja kunnossapito	4 000 000
Alusten ja muiden kulkuvälineiden polttoja voiteluaineet	6 000 000
Alusten muut toimintamenot	1 800 000
Muut menot	800 000
Yhteensä	14 000 000

1980	III lisämenoarvioesitys	14 000 000
1980	I lisämenoarvio	5 000 000
1980	menoarvio	68 007 800
1979	tilinpäätös	70 955 545
1978	„	60 077 796

34. Lisenssivirasto

09. *Neuvottelu- ja toimikunnat*
Momentille ehdotetaan lisäystä 3 000 mk kokousten lisääntymisen johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 000
1980	menoarvio	35 000
1979	tilinpäätös	31 172
1978	„	28 954

46. Teknisen ja kaupallisen tutkimuksen tukeminen

23. *Tavoitetutkimustoiminta* (siirtomääräraha)
Momentille ehdotetaan lisäystä 2 000 000 mk uusien kansallisesti tärkeiden tavoitetutkimushankkeiden aloittamista varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	2 000 000
1980	menoarvio	14 300 000
1979	tilinpäätös	10 000 000
1978	„	6 300 000

41. *Valtionapu teknistä tutkimusta harjoittaville järjestöille sekä liikkeenjohdolliselle ja teknilliselle täydennyskoulutustoiminnalle*
Momentille ehdotetaan lisäystä 83 000 mk Suomen Standardisoimisliitto ry:lle GATT-tiedotuskeskuksen ylläpitämiseksi myönnettävää valtionapua varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	83 000
1980	menoarvio	6 200 000
1979	tilinpäätös	4 600 000
1978	„	4 210 000

50. Teollisuuden edistäminen

40. *Valtionapu pienen ja keskisuuren teollisuuden edistämisjärjestöille*
Momentille ehdotetaan lisäystä 200 000 mk Pienen ja Keskisuuren Teollisuuden Edistämissäätiölle avustusten kysynnän lisääntymisen johdosta myönnettävää valtionapua varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	200 000
1980	I lisämenoarvio	330 000
1980	menoarvio	3 150 000
1979	tilinpäätös	2 710 000
1978	„	2 235 000

43. *Valtionapu Imatran seudun työttömyyden lieventämiseen* (siirtomääräraha)
Finnvalco Oy:n päätettyä lopettaa toimintansa vuoden 1980 loppuun mennessä jää suurin osa yhtiön yhteensä 530 toimihenkilöstä ja työntekijästä vaille pysyvää, ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Kun Imatran seudun työllisyystilanne oli muutoinkin jo ennen mainitun yhtiön toiminnan lopettamista keskimääräistä huonompi, ehdotetaan momentille 20 000 000 markan määräraha valtioneuvoston käytettäväksi Imatran seudun työllisyystilanteen parantamiseen. Imatran seutuun katsotaan kuuluvan Imatran kaupungin lisäksi Joutsenon, Rautjärven ja Ruokolahden kunnat.

Määrärahasta ehdotetaan käytettäväksi 13 000 000 mk alueelle syntyvien ja alueella olennaisia laajennuksia suorittavien yritysten toiminnan aloittamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Tässä tarkoituksessa myönnettäisiin yrityksille avustuksina enintään 40 prosenttia uusien, pysyvien työpaikkojen palkkamenojen ja lakisääteisten sosiaalimenojen summasta kahdentoista ensimmäisen toimintakuukauden ajalta.

Määrärahasta ehdotetaan käytettäväksi 4 000 000 mk Finnvalco Oy:ltä muuhun yritystoimintaan vapautuvien toimitilojen käyttämisestä aiheutuvien kustannusten saattamiseksi paikkakunnalla yleensä vallitsevalle tasolle sekä 3 000 000 mk muihin Imatran seudun työllisyyttä parantaviin toimenpiteisiin.

Käyttösuunnitelma:	mk
Valtionapu yrityksille	13 000 000
Valtionapu vuokran alentamiseen	4 000 000
Muu valtionapu	3 000 000
Yhteensä	20 000 000

1980	III lisämenoarvioesitys	20 000 000

88. *Osakepääomien korotukset* (siirtomääräraha)

4. *Valmet Oy:n osakepääoman korottaminen.* Valmet Oy:n ja ruotsalaisen Volvo Ab:n välillä on solmittu traktorien valmistuksen ja markkinoinnin yhteistyösopimus, jonka perusteella Valmet Oy:lle aiheutuu noin 210 000 000 markan määräiset käyttöomaisuusinvestoinnit. Hankkeen toteutus on suunniteltu tapahtuvaksi asteittain vuosina 1980—1983. Vuoden 1979 neljännessä lisämenoarviossa on hyväksytty suunnitelma, jonka mukaan yhtiön osakepääomaa korotetaan hankkeen rahoituksen turvaamiseksi vuosina 1980—1983 10 000 000 markalla kunakin vuonna eli yhteensä 40 000 000 markalla.

Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan lisäystä 10 000 000 mk valtiolle tulevien Valmet Oy:n uusien osakkeiden merkintää varten. Alamomentin loppusumma on 25 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	10 000 000
1980	I lisämenoarvio	70 000 000
1980	menoarvio	79 000 000
1979	tilinpäätös	203 999 970
1978	„	141 999 930

89. *Kemi Oy:n osakkeiden ostaminen* (siirtomääräraha)

Momentin nimike on muutettu.

Kemi Oy:n toiminnan tervehdyttämiseksi yhtiön hallintoneuvosto teki 4. 11. 1980 päätöksen, jossa vahvistettiin yhtiön investointiohjelman ja sen ajoituksen periaatteet. Päätöksen mukaan investoinnit toteutetaan kahdessa vaiheessa siten, että ensimmäisessä vaiheessa suoritetaan voimalaitoksen uudistaminen ja sellutehtaan kunnostaminen. Toisessa vaiheessa toteutettaisiin hienopaperikoneinvestointi. Näiden investointien kokonaiskustannusarvio on noin 750 000 000 mk, josta ensimmäisen vaiheen osuus olisi noin 195 000 000 mk. Yhtiön osakkaiden tarkoituksena on korottaa yhtiön osakepääomaa edellä mainittujen investointien osittaiseksi rahoittamiseksi vuosina 1982—85 edellyttäen, että investointi ja sen kokonaisrahoitus toteutuvat suunnitellulla tavalla.

Kemi Oy:n nykyisistä osakkaista Tervakoski Oy ei ole halukas osallistumaan Kemi Oy:n osakepääoman korotukseen, koska Kemi Oy muuttaa selluloosatuotantonsa rakennetta siten, että Tervakoski Oy ei saisi enää tarvitsemiaan sellulaatuja Kemi Oy:ltä. Kemi Oy:n osakkuusrakenteen säilyttämiseksi ennallaan ehdotetaan, että valtio ostaisi Tervakoski Oy:ltä sen omistamat Kemi Oy:n osakkeet. Tervakoski Oy:n omistamien osakkeiden nimellisarvo on yhteensä noin 8 925 000 mk.

Edellä olevan perusteella momentille ehdotetaan lisäystä 8 925 000 mk Kemi Oy:n osakkeiden ostamiseksi Tervakoski Oy:ltä.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	8 925 000
1980	menoarvio	10 100 000
1979	tilinpäätös	647 880 409
1978	„	100 000

60. Ulkomaankaupan edistäminen

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 40 000 mk vientikampanjatoimintaan liittyvien virkamatkojen lisääntymisen johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	40 000
1980	menoarvio	400 000
1979	tilinpäätös	301 151
1978	„	210 032

61. Kotimaankaupan edistäminen

41. *Haja-asutusalueiden vähittäiskaupan investointiavustus*

Haja-asutusalueiden vähittäiskaupan rahoitustuesta annetun lain (1086/74, muut. 184/79) mukaisiin kaupan investointiavustuksiin kohdistuva kysyntä on vuonna 1980 kasvanut ennakoitua suuremmaksi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että vuonna 1980 saataisiin myöntää mainittuja investointiavustuksia 300 000 mk vuoden 1980 tulo- ja menoarviossa osoitetun

1 500 000 markan lisäksi. Avustusten maksatus on tarkoitus suorittaa vuoden 1981 tuloja menoarvioesitykseen sisältyvästä määrärahasta. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	menoarvio	1 500 000
1979	tilinpäätös	520 420
1978	„	88 371

70. Kehitysalueiden teollisuuden edistäminen

45. *Eräiden kehitysalueilla sijaitsevien hankkeiden korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 12 653 000 mk seuraavasti:

2. *Kemijoki Oy:n Porttipahdan tekojärven investointilainojen korkotuki.* Kemijoki Oy:n suunnitteleman Porttipahdan tekojärven rakentamisen edistämisestä annetun lain (80/69) edellyttämiä korkohyvityksiä varten alamomentille merkitään lisäystä 170 000 mk koron korotusten johdosta. Alamomentin loppusumma on 1 050 000 mk.

3. *Rautaruukki Oy:n Kolarin Rautuvaaran rautakaivoksen avaamiseksi tarkoitettujen lainojen korkotuki.* Kaivostoiminnan aloittamisen tukemisesta Rautaruukki Oy:n Kolarin Rautuvaaran rautamalmiesiintymällä annetun lain (225/70, muut. 495/73) edellyttämiä korkohyvityksiä varten alamomentille merkitään lisäystä 1 300 000 mk koron korotusten johdosta. Alamomentin loppusumma on 7 100 000 mk.

4. *Rautaruukki Oy:n Mustavaaran vanadiinituotannon aloittamiseksi tarkoitettujen lainojen korkotuki.* Vanadiinituotannon aloitttamisen tukemisesta Rautaruukki Oy:n Mustavaaran vanadiiniesiintymällä annetun lain (345/71, muut. 576/75) edellyttämiä korkohyvityksiä varten alamomentille merkitään lisäystä 800 000 mk koron korotusten johdosta. Alamomentin loppusumma on 10 200 000 mk.

5. *Outokumpu Oy:n Nivalan nikkelikaivoksen toiminnan jatkamiseksi tarkoitettujen lainojen korkotuki.* Outokumpu Oy:n Nivalan nikkelikaivoksen toiminnan jatkamisen tukemisesta annetun lain (429/73) edellyttämiä korkohyvityksiä varten alamomentille merkitään lisäystä 33 000 mk. Alamomentin loppusumma on 833 000 mk.

6. *Outokumpu Oy:n Tornion jaloterästehtaan rakentamislainojen korkotuki.* Outokumpu Oy:n Tornion jaloterästehtaan rakentamisen tukemisesta annetun lain (494/73, muut. 434/76) edellyttämiä korkohyvityksiä varten alamomentille merkitään lisäystä 10 000 000 mk koron korotusten ja menoarvion tarkistuksen johdosta. Alamomentin loppusumma on 30 700 000 mk.

7. *Enso-Gutzeit Osakeyhtiön Pankakosken kartonkitehtaan uudistustöihin tarkoitettujen lainojen korkotuki.* Enso-Gutzeit Osakeyhtiön Pankakosken kartonkitehtaan uudistustöiden tukemisesta annetun lain (836/77) edellyttämiä korkohyvityksiä varten alamomentille merkitään lisäystä 350 000 mk koron korotusten johdosta. Alamomentin loppusumma on 9 150 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	12 653 000
1980	menoarvio	47 196 000
1979	tilinpäätös	54 588 966
1978	„	41 254 277

48. *Alueellinen kuljetustuki* (arviomääräraha)

1. *Lakisidonnainen kuljetustuki.* Alueellisesta kuljetustuesta annetun lain (12/76) mukaista kuljetustukea varten alamomentille merkitään lisäystä 8 000 000 mk, mikä aiheutuu tuen piiriin kuuluvien kuljetusten määrän kasvusta. Alamomentin loppusumma on 56 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	8 000 000
1980	menoarvio	48 050 000
1979	tilinpäätös	47 023 556
1978	„	33 026 421

49. *Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukeminen* (arviomääräraha)

Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukemisesta annetun lain (452/75, muut. 323/79 ja 532/80) mukaisten investointi- ja käynnistysavustusten myöntämistarve on kasvanut ennakoitua suuremmaksi, mikä on johtunut lähinnä investointitoiminnan vilkkaudesta. Tämän johdosta ehdotetaan avustusten myöntämisvaltuutta lisättäväksi kuluvan vuoden tulo- ja meno-

arviossa hyväksytyn 190 000 000 markan ja ensimmäisessä lisämenoarviossa hyväksytyn 100 000 000 markan lisäksi 50 000 000 markalla. Lisävaltuudesta ehdotetaan käytettäväksi investointiavustuksiin 25 000 000 mk ja käynnistysavustuksiin 25 000 000 mk, kuitenkin niin, että kauppa- ja teollisuusministeriö voi muuttaa investointi- ja käynnistysavustusten osuutta myöntämisvaltuudesta enintään 3 000 000 markalla. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	20 000 000
1980	menoarvio	140 000 000
1979	tilinpäätös	95 963 779
1978	„	79 710 763

86. *Laina Outokumpu Oy:lle Sotkamon Talvivaaran malmitutkimusten kustannuksia varten* (siirtomääräraha)

Outokumpu Oy on vuosien 1978—80 aikana suorittanut tutkimuksia sekä laboratoriossa että pienessä koetehdasmittakaavassa Sotkamon Talvivaaran nikkeli-kupari-sinkkiesiintymän hyväksikäyttömahdollisuuksista. Esiintymän malmimääräksi on arvioitu noin 250—300 milj. tonnia, josta noin 100 milj. tonnia voidaan louhia avolouhintana. Esiintymä on metallipitoisuuksiltaan heikko.

Tavanomaisin rikastustekniikan keinoin Talvivaaran esiintymästä ei ole mahdollista valmistaa kannattavasti metallirikasteita. Tämän vuoksi Outokumpu Oy on laatinut noin kaksi vuotta kestävän koetehdasohjelman. Koetehdasohjelman kokonaiskustannukset on arvioitu yhteensä noin 32 000 000 markaksi, josta varsinaisten koetehdasinvestointien osuus on noin 16 000 000 mk ja käyttökustannusten osuus noin 16 000 000 mk.

Kysymys Talvivaaran malmiesiintymän mahdollisesta hyödyntämisestä voidaan ratkaista vasta edellä mainitun koetehdasohjelman tulosten perusteella. Sen johdosta ja ottaen huomioon malmiesiintymän mahdollisen hyödyntämisen merkityksen sekä alueellisesti että yhtiön raaka-ainepohjan turvaamisen kannalta, ehdotetaan koetehdasohjelmasta aiheutuvat investointi- ja käyttömenot rahoitettavaksi myöntämällä yhtiölle valtion varoista lainoja 32 000 000 mk, josta 16 000 000 mk vuonna 1980 ja 16 000 000 mk vuonna 1982. Lainat voitasiin myöntää vakuutta vaatimatta ja ehdollisina siten, että mikäli Talvivaaran esiintymän hyödyntämiseen ei päädyttäisi, lainat voitaisiin eduskunnan niin päättäessä jättää perimättä takaisin valtiolle. Valtioneuvosto vahvistaisi muut lainaehdot.

Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan myönnettäväksi 16 000 000 mk Outokumpu Oy:lle myönnettävää lainaa varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	16 000 000

80. Matkailun edistämiskeskus

21. *Eräät matkailun edistämistoiminnan menot*

Momentille ehdotetaan lisäystä 190 000 mk, mistä 150 000 mk aiheutuu Look at Finland -lehden ranskankielisen erikoisnumeron julkaisemisesta sekä 40 000 mk lehden painatus- ja jakelumenojen kasvusta.

1980	III lisämenoarvioesitys	190 000
1980	menoarvio	10 810 000
1979	tilinpäätös	10 549 299
1978	„	6 944 051

92. Valtion polttoainekeskus

21. *Hankinta- ja jakelutoiminta* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 45 000 000 mk polttoturpeen tuotannon arvioitua suuremman lisääntymisen sekä hintojen nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys	45 000 000
1980	menoarvio	362 700 000
1979	tilinpäätös	298 852 179
1978	„	265 126 297

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

09. *Pysyvät neuvottelu- ja toimikunnat*

Momentille ehdotetaan lisäystä 10 000 mk työelämän suhteiden neuvottelukunnan suorittamaa yhteistoimintalain seurantatutkimusta varten.

1980	III lisämenoarvioesitys	10 000
1980	I lisämenoarvio	100 000
1980	menoarvio	430 000
1979	tilinpäätös	380 946
1978	„	280 551

21. *Tutkimustoiminta*

Momentille ehdotetaan lisäystä 35 000 mk, mikä aiheutuu eräiden ennalta arvaamattomien tutkimusten suorittamisesta.

1980	III lisämenoarvioesitys	35 000
1980	menoarvio	350 000
1979	tilinpäätös	429 000
1978	„	485 100

15. Perhekustannusten tasaus

32. *Kotona tapahtuvan hoidon tukeminen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 11 000 000 mk, mikä aiheutuu arvioitua useamman perheen kuulumisesta kotihoidontukijärjestelmän piiriin. Samalla ehdotetaan momentin perusteluja muutettavaksi siten, että järjestelmän toteuttamisesta kuluvana vuonna aiheutuvat menot voivat olla enintään 36 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	11 000 000
1980	menoarvio	25 000 000

20. Vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutus

60. *Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 18 630 000 mk, mikä aiheutuu kolmannen kalleusluokan poistamisen keskimääräistä tukiosaa korottavasta vaikutuksesta sekä elinkustannusindeksin arvioitua suuremmasta noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	18 630 000
1980	menoarvio	515 000 000
1979	tilinpäätös	335 006 890
1978	„	317 825 978

21. Sotilasvammakorvaukset ja sotaeläkkeet

52. *Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 20 000 000 mk, mikä aiheutuu rintamalisien ennakoitua suuremmasta määärästä, kolmannen kalleusluokan poistamisen aiheuttamasta rintamasotilaseläkkeiden kasvusta sekä elinkustannusindeksin arvioitua suuremmasta noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	20 000 000
1980	menoarvio	295 000 000
1979	tilinpäätös	282 321 073
1978	„	267 418 554

38. Lasten päivähoito

31. *Valtionosuus kunnille ohjatusta perhepäivähoidosta aiheutuviin käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 19 000 000 mk, mikä aiheutuu päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon välisistä hoitopaikkojen siirroista ja ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	19 000 000
1980	menoarvio	189 851 900
1979	tilinpäätös	157 984 841
1978	„	126 950 687

44. Invalidihuolto

54. *Valtion korvaus yksilöllisen invalidihuollon kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 4 000 000 mk, mikä aiheutuu ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta sekä yksilöllisten invalidihuoltopäätösten lisääntymisestä.

1980	III lisämenoarvioesitys ...	4 000 000
1980	menoarvio	79 000 000
1979	tilinpäätös	74 980 220
1978	„	64 303 259

46. Kunnallinen kehitysvammaisten erityishuolto

30. *Valtionosuus kunnallisen kehitysvammaisten erityishuollon käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 24 000 000 mk, mistä 760 000 mk siirtona momentilta 33.76.30 eräiden kunnalliskotien mielisairasosastojen siirtojen johdosta kehitysvammaisten erityishuollon toimintayksiköiksi ja 23 240 000 mk ennakoitua suuremman kustannusten nousun johdosta.

1980	III lisämenoarvioesitys ..	24 000 000
1980	menoarvio	227 479 900
1979	tilinpäätös	203 106 204
1978	„	171 338 901

35. *Valtion korvaus erityishuoltopiirien kuntainliitoille eräisiin kehitysvammaisten erityishuollon kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 220 000 mk, mikä aiheutuu kustannusten noususta sekä eräiden vuoden 1979 korvausten maksamisesta kuluvan vuoden määrärahasta.

1980	III lisämenoarvioesitys	220 000
1980	menoarvio	250 000
1979	tilinpäätös	231 605
1978	„	196 208

69. Terveydenhuollon jatkokoulutus

50. *Opintoapurahat erikoislääkäreiden ja muiden erikoisammattihenkilöiden jatko- ja täydennyskoulutusta varten ulkomailla*

Momentille ehdotetaan lisäystä 50 000 mk, mikä aiheutuu lukukausimaksujen sekä matka- ja asumiskustannusten noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	50 000
1980	menoarvio	345 000
1979	tilinpäätös	324 300
1978	„	300 000

73. Terveyskasvatus ja -valvonta

23. *Terveysvalvonta* (siirtomääräraha)

Momentin määräraha ehdotetaan muutettavaksi siirtomäärärahaksi.

Momentille ehdotetaan lisäystä 120 000 mk kalaelohopeaongelman lääketieteellisen seuranta- ja arviointitutkimuksen suorittamista varten. Lisäksi ehdotetaan, että määrärahalla saadaan palkata tutkimuksen suorittamista varten enintään kaksi henkilöä.

1980	III lisämenoarvioesitys	120 000
1980	I lisämenoarvio	80 000
1980	menoarvio	220 000
1979	tilinpäätös	209 377
1978	„	97 825

75. Kunnallinen kansanterveystyö

30. *Valtionosuus kunnille terveyskeskusten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 75 400 000 mk, mikä aiheutuu ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	75 400 000
1980	menoarvio	1 302 935 900
1979	tilinpäätös	1 144 410 969
1978	„	907 640 160

35. *Valtion korvaus terveyskeskuksille eräiden potilaiden hoitoon* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 870 000 mk, mikä aiheutuu aikaisemmilta vuosilta siirtyneiden korvausten maksamisesta kuluvan vuoden määrärahasta ja ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	870 000
1980	menoarvio	1 200 000
1979	tilinpäätös	1 364 988
1978	„	488 089

76. Kunnallinen erikoissairaanhoito

30. *Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoitolaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 88 760 000 mk, mikä aiheutuu ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta. Kun momentilta vähennetään 760 000 mk siirtona momentille 33.46.30, lisäys on 88 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	88 000 000
1980	menoarvio	2 351 496 000
1979	tilinpäätös	2 053 647 784
1978	„	1 901 107 181

32. *Valtion korvaus erikoissairaanhoitolaitoksille eräiden potilaiden hoitoon* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 3 700 000 mk, mikä aiheutuu aikaisemmilta vuosilta siirtyneiden korvausten maksamisesta kuluvan vuoden määrärahasta, potilaiden lisääntymisestä ja ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta.

1980	III lisämenoarvioesitys	3 700 000
1980	menoarvio	16 000 000
1979	tilinpäätös	15 670 853
1978	„	12 413 839

85. Terveydenhuollon muut menot

50. *Terveydenhoitolain mukaiset korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 286 000 mk terveydenhoitolain mukaisten korvausten arvioitua suuremmasta määrästä johtuen.

1980	III lisämenoarvioesitys	286 000
1980	menoarvio	500 000
1979	tilinpäätös	271 067
1978	„	163 474

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muu menot

55. *Valtionavustus Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön tutkimuslaitoksen rakentamiseen* (siirtomääräraha)

Valtioneuvosto on tehnyt Tasavallan Presidentti Urho Kekkosen 80-vuotispäivän johdosta periaatepäätöksen, että valtio osallistuu Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön toimesta liikunnan terveydellisten vaikutusten tutkimusta ja tiedon hyväksikäyttöä edistämään perustettavan tutkimuslaitoksen rakentamisesta aiheutuviin enintään noin 20 000 000 markan kustannuksiin määrällä, joka kertyy Tasavallan Presidentin juhlapäivän kunniaksi lyötävän juhlarahan nettotuottona, kuitenkin vähintään 5 000 000 markalla. Samalla valtioneuvosto on päättänyt, että tutkimuslaitoksen käyttökustannuksiin tullaan myöntämään valtionapua valtioneuvoston tarkemmin määräämin ehdoin valtion tulo- ja menoarviossa kansanterveyden edistämiseen käytettävissä olevista määrärahoista. Valtionavun määrä selvitetään erikseen ottaen huomioon säätiön mahdollisuudet saada laitoksen käyttökustannuksiin rahoitusta muista lähteistä. Rakennuksen suunnittelua ja rakentamisen aloittamista varten momentille ehdotetaan myönnettäväksi 500 000 mk. Loppuosa avustuksesta on tarkoitus ehdottaa menoarvioihin rakennustöiden edistymisen mukaan.

1980 III lisämenoarvioesitys 500 000

Pääluokka 34

TYÖVOIMAMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työvoimaministeriö

27. *Automaattinen tietojenkäsittely*

Momentille ehdotetaan lisäystä 940 000 mk, mikä aiheutuu hintojen arvioitua suuremmasta noususta, tietojärjestelmän arvioitua suuremmista toteutuskustannuksista, toteutuksen osittaisesta siirtymisestä vuoden 1980 puolelle sekä pientietokoneiden edellyttämien ilmastointilaitteiden hankinnasta ja asennuksesta.

1980	III lisämenoarvioesitys	940 000
1980	menoarvio	2 554 000
1979	tilinpäätös	1 730 877
1978	„	844 610

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

2. *Sekalaiset menot.* Alamomentille ehdotetaan lisäystä 250 000 mk, mikä aiheutuu hintojen arvioitua suuremmasta noususta ja työvoiman kysynnän aiheuttamasta alueellisen työpaikkatiedotuksen tarpeen kasvusta. Alamomentin loppusumma on 8 140 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	250 000
1980	menoarvio	7 905 200
1979	tilinpäätös	6 283 663
1978	„	5 127 552

06. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

2. *Tilapäisten palkkiot ja työsuhdepalkat.* Piiri- ja paikallishallinnossa satunnaisessa palvelussuhteessa työskentelevistä henkilöistä ehdotetaan kolme henkilöä palkattaviksi 15. 12. 1980 lukien tilapäisinä työhönsijoitusasiain neuvojina (V 17). Alamomentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1980	I lisämenoarvio	1 177 000
1980	menoarvio	76 508 300
1979	tilinpäätös	68 471 892
1978	„	57 457 520

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 600 000 mk, mikä aiheutuu hintojen arvioitua suuremmasta noususta ja toiminnan lisääntymisestä.

1980	III lisämenoarvioesitys	600 000
1980	I lisämenoarvio	1 500 000
1980	menoarvio	19 040 000
1979	tilinpäätös	17 705 097
1978	„	15 485 184

20. Työvoiman liikkuvuuden edistäminen

50. *Työvoiman alueellisen liikkuvuuden edistäminen* (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 1 500 000 mk, mikä aiheutuu suotuisan taloudellisen kehityksen seurauksena syntyneestä liikkuvuuden arvioitua suuremmasta lisääntymisestä.

1980	III lisämenoarvioesitys	1 500 000
1980	menoarvio	2 400 000
1979	tilinpäätös	2 122 020
1978	„	1 266 954

50. Työllisyyden hoito

42. *Avustukset maatilakiinteistöjen kotimaisia polttoaineita käyttävien lämmitysjärjestelmien rakentamiseen ja uusimiseen* (siirtomääräraha)

Momentin määräraha ehdotetaan muutettavaksi siirtomäärärahaksi.

Maatiloilla tapahtuneen odotettua nopeaman kotimaisen energian käyttöön siirtymisen johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk. Alamomentilta 34.50.01.2 säästyy ja jätetään käyttämättä 6 000 000 mk.

1980	III lisämenoarvioesitys	6 000 000
1980	menoarvio	12 000 000

Pääluokka 35

VALTIONVELKA

07. Ulkomaisen velan kuoletus

91. *Ulkomaisen lyhytaikaisen velan kuoletus* (arviomääräraha)

Momentille merkitään lisäystä 19 100 000 mk, mikä aiheutuu siitä, että kansainvälisille rahoituslaitoksille Suomen jäsenyyden perusteella suoritettavista maksuista annettuja velkakirjoja on jouduttu lunastamaan arvioitua enemmän.

1980	III lisämenoarvioesitys	19 100 000
1980	menoarvio	35 160 000
1979	tilinpäätös	35 331 620
1978	„	19 617 790

Edellä esitetyn nojalla ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä seuraavat lisäykset ja muutokset vuoden 1980 tulo- ja menoarvioon.

Lisäyksiä ja muutoksia vuoden 1980 tulo- ja menoarvioon

TULOT

Osasto 11

	mk
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	**2 698 000 000**
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	**1 580 000 000**
01. Tulo- ja varallisuusvero, lisäystä	1 560 000 000
02. Merimiesvero, lisäystä	20 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	**200 000 000**
01. Liikevaihtovero, lisäystä	200 000 000
06. Tuonnin ja viennin perusteella kannettavat verot ja maksut	**215 000 000**
01. Tuontitulli, lisäystä	70 000 000
02. Tuontimaksut, lisäystä	20 000 000
09. Tasausvero, lisäystä	125 000 000
08. Valmisteverot	**183 000 000**
01. Tupakkavero, lisäystä	60 000 000
02. Makeisvero, lisäystä	20 000 000
03. Olutvero, lisäystä	60 000 000
05. Virvoitusjuomavero, lisäystä	15 000 000
09. Sokerivero, lisäystä	13 000 000
10. Sähkövero, lisäystä	10 000 000
11. Lannoitevero, lisäystä	5 000 000

10. **Muut verot**	300 000 000
01. Leimavero, lisäystä	100 000 000
03. Auto- ja moottoripyörävero, lisäystä	200 000 000
12. **Maksut sosiaaliturvaa varten**	90 000 000
01. Työnantajan lapsilisämaksu, lisäystä	90 000 000
19. **Muut veronluonteiset tulot**	130 000 000
01. Oy Alko Ab:n ylijäämä, lisäystä	130 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	**281 875 000**
24. **Ulkoasiainministeriön hallinnonala**	135 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	135 000
25. **Oikeusministeriön hallinnonala**	5 000 000
50. Vankeinhoitolaitoksen tulot, lisäystä	5 000 000
28. **Valtiovarainministeriön hallinnonala**	5 000 000
60. Rakennushallinnon tulot, lisäystä	5 000 000
29. **Opetusministeriön hallinnonala**	41 000 000
91. Valtion osuus veikkausvoittovaroista, lisäystä	41 000 000
30. **Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala**	1 500 000
40. Hirvieläinten metsästysmaksut, lisäystä	1 500 000
31. **Liikenneministeriön hallinnonala**	23 500 000
26. Tie- ja vesirakennuslaitoksen perimät tulot ulkopuolisille suoritetuista töistä, lisäystä	17 800 000
47. Lentoliikenteen ja lentoasemien kiinteistöjen tulot, lisäystä	5 700 000

32. **Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala**	**63 940 000**
13. Majakkamaksut, lisäystä	27 900 000
14. Jäämaksut, lisäystä	7 150 000
15. Luotsausmaksut, lisäystä	4 140 000
28. Elinkeinohallituksen tulot, lisäystä	3 600 000
99. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	21 150 000
34. **Työvoimaministeriön hallinnonala**	**2 300 000**
99. Työvoimaministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	2 300 000
39. **Muut sekalaiset tulot**	**139 500 000**
04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset, lisäystä	139 500 000

Osasto 13

13. KORKO- JA OSINKOTULOT SEKÄ OSUUS VALTION RAHALAITOSTEN VOITOSTA	**209 500 000**
01. **Korkotulot**	**195 000 000**
07. Korot talletuksista, lisäystä	170 000 000
08. Korot obligaatioista, lisäystä	25 000 000
03. **Osinkotulot**	**14 500 000**
01. Osinkotulot valtionenemmistöisistä osakeyhtiöistä, lisäystä	14 500 000

Osasto 14

14. VALTION LIIKEYRITYKSET	**44 911 000**
01. **Valtionrautatiet**	
02. Tavaraliikenteen tulot, lisäystä	86 200 000
04. Vuokra-, myynti- ja sekalaiset tulot, lisäystä	28 400 000
Käyttötulot yhteensä	114 600 000
Käyttömenot (31.90.01—29)	165 837 600
Käyttötalouden lisärahoitustarve, lisäystä	51 237 600

04. Posti- ja lennätinlaitos

01. Postitoimen liikennetulot, lisäystä	30 000 000	
02. Valtiolta postitoimen palveluksista saatavat korvaukset, lisäystä	2 400 000	
04. Teletoimen liikennetulot, lisäystä	70 000 000	
06. Autoliikenteen tulot, lisäystä	5 000 000	
Käyttötulot yhteensä	107 400 000	
Käyttömenot (31.94.01—29)	69 700 000	
Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä		37 700 000

05. Posti- ja lennätinlaitoksen konepajat

03. Keskusautokorjaamon tulot, lisäystä	750 000	
Käyttötulot yhteensä	750 000	
Käyttömenot (31.95.22—23)	750 000	
Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä		—

10. Valtion painatuskeskus

01. Painatuskeskuksen käyttötulot, lisäystä	11 500 000	
Käyttömenot (28.90.01—29)	11 500 000	
Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä		—

20. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta

01. Pukutehtaan tulot, lisäystä	800 000	
02. Vammaskosken tehtaan tulot, lisäystä	7 100 000	
Käyttötulot yhteensä	7 900 000	
Käyttömenot (27.90.05—24)	8 689 000	
Käyttötalouden rahoituskate, vähennystä		— 789 000

32. Valtion polttoainekeskus

01. Polttoainekeskuksen käyttötulot, lisäystä	45 000 000	
Käyttömenot (32.92.01—29)	45 000 000	
Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä		—

45. **Metsähallituksen metsät**

02. Puutavaran hankintatulot, lisäystä	43 000 000	
Käyttötulot yhteensä	43 000 000	
Käyttömenot (30.95.01—29)	35 000 000	
	Käyttötalouden rahoituskate, lisäystä	8 000 000

Lisäys tuloihin: 3 234 286 000

MENOT

Pääluokka 22

		mk
22. EDUSKUNTA		**4 720 000**
01. Kansanedustajat	(010)	**550 000**
20. Matkat (arviomääräraha), lisäystä		550 000
02. Eduskunnan kanslia	(010)	**3 950 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		1 500 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		2 450 000
05. Eduskuntatalo	(010)	**220 000**
10. Rakennusten käyttö (arviomääräraha), lisäystä		220 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTO		**4 465 000**
01. Valtioneuvosto	(010)	**450 000**
21. Käyttövarat, lisäystä		450 000
90. Hallinnonaloittain jakamattomat menot	(990)	**4 000 000**
95. Lakiin tai asetukseen perustuvat menot, joita varten menoarvioon ei ole erikseen merkitty määrärahaa (arviomääräraha), lisäystä		1 200 000
96. Valtioneuvoston käytettäväksi edeltä arvaamattomiin menoihin, lisäystä		300 000
97. Tileistä poistot (arviomääräraha), lisäystä		2 500 000
99. Valtioneuvoston muut menot	(050)	**15 000**
09. Neuvottelukunnat, lisäystä		15 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		**20 670 000**
10. Edustustot	(030)	**9 035 000**
10. Kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä		4 000 000
20. Matkat ja muutot (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		1 700 000
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		200 000
71. Kaluston uusinta käytöstä poistetun tilalle, lisäystä		135 000
20. Ulkoasiainhallinnon virat ja toimet	(030)	**3 000 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	(040)	**5 500 000**
69. Humanitaarinen apu kehitysmaille (siirtomääräraha), lisäystä		5 500 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	(030)	**3 135 000**
21. Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa (arviomääräraha), lisäystä		2 600 000
27. Kansainväliseen yhteistyöhön Suomessa liittyvät menot (arviomääräraha), lisäystä		15 000
50. Eräät valtionavut, lisäystä		520 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		**20 449 000**
01. Oikeusministeriö	(070)	**1 790 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		1 790 000
10. Ylimmät tuomioistuimet	(090)	**570 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		570 000
31. Raastuvanoikeudet ja maistraatit	(090)	**3 350 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		3 350 000
45. Eräät oikeudenhoitomenot	(090)	**3 000 000**
50. Maksuton oikeudenkäynti (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000

46. **Syyttäjänvirastot**	(090)	**940 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		940 000
47. **Ulosottovirastot**	(090)	**1 825 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		1 825 000
50. **Vankeinhoitolaitos**	(100)	**8 974 000**
10. Rakennusten käyttö (arviomääräraha), lisäystä		3 000 000
23. Työtoiminta (arviomääräraha), lisäystä		4 500 000
50. Valtionapu Kriminaalihuoltoyhdistykselle lainsäädäntöön perustuviin tehtäviin (arviomääräraha), lisäystä		648 000
51. Valtionapu Kriminaalihuoltoyhdistykselle muun kriminaalihuoltotyön suorittamiseen, lisäystä		526 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha), lisäystä		300 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		**60 642 000**
14. **Asumistuki**	(510)	**17 000 000**
34. Korvaukset kunnille asumistukiasiain hoitamisesta (arviomääräraha), lisäystä		2 000 000
54. Asumistuki (arviomääräraha), lisäystä		15 000 000
53. **Paikallispoliisi**	(080)	**36 100 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		36 000 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		100 000
54. **Keskusrikospoliisi**	(080)	**414 000**
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		414 000
56. **Suojelupoliisi**	(080)	**160 000**
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		160 000
60. **Poliisikoulutus**	(080)	**50 000**
21. Oppilaiden huolto, lisäystä		50 000
69. **Muut poliisimenot**	(080)	**2 000 000**
25. Moottoriajoneuvojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä		1 000 000
70. Kaluston ja välineiden hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		1 000 000

90. Rajavartiolaitos	(120)	**4 918 000**
10. Kiinteistöjen käyttö (arviomääräraha), lisäystä		3 868 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		1 050 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		**91 411 000**
12. Puolustusvoimien muut palkkausmenot	(160)	**45 658 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		45 658 000
20. Perushankintamenot	(160)	**6 300 000**
18. Perushankinnat, kokeilu- ja kehittämistyöt (siirtomääräraha), lisäystä		6 300 000
27. Kiinteistömenot	(160)	**18 000 000**
10. Kiinteistöjen käyttö (arviomääräraha), lisäystä		15 000 000
77. Sotilasalueiden ja -laitteiden rakennustyöt (siirtomääräraha), lisäystä		3 000 000
29. Puolustusvoimien muut menot	(160)	**3 858 000**
20. Matkat (arviomääräraha), lisäystä		1 358 000
25. Joukkojen ja tavaran kuljetukset (arviomääräraha), lisäystä		2 500 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistyö	(030)	**16 795 000**
22. Suomalaiset valvontajoukot (siirtomääräraha)		16 795 000
90. Puolustusministeriön alainen teollisuus- ja liiketoiminta	(160)	
21. Pukutehdas (arviomääräraha), lisäystä	759 000	
22. Vammaskosken tehdas (arviomääräraha), lisäystä	7 930 000	
Käyttömenot: 8 689 000		
74. Teollisuuslaitosten rakennustyöt (siirtomääräraha), lisäystä		200 000
Sijoitusmenot: 200 000		
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot	(150)	**600 000**
90. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)		600 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		**715 436 900**
01. Valtiovarainministeriö	(020)	**466 700**
21. Palkkausten tarkistusmenettelystä aiheutuvat menot (arviomääräraha), lisäystä		75 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		361 700
70. Kaluston hankkiminen, lisäystä		30 000
05. Valtiokonttori	(020)	**300 000**
27. Automaattinen tietojenkäsittely (arviomääräraha), lisäystä		300 000
07. Eläkkeet	(950)	**200 000**
06. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha), lisäystä		200 000
18. Verohallitus	(020)	**1 774 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		1 774 000
24. Liikevaihtoverotoimistot	(020)	**3 100 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		3 100 000
26. Lääninverovirastot	(020)	**9 000 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		9 000 000
28. Verotoimistot	(020)	**16 800 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		16 800 000
36. Muut verotusmenot	(020)	**14 400 000**
21. Palautettavien verojen ja sakkojen korko sekä oikeudenkäyntikulut veroasioissa (arviomääräraha), lisäystä		12 000 000
22. Korvaukset posti- ja lennätinlaitokselle (arviomääräraha), lisäystä		2 400 000
38. Suhdannevaraukset	(920)	**600 000 000**
60. Siirto valtion suhdannerahastoon		600 000 000
40. Tullilaitos	(020)	**559 400**
74. Tullitalojen rakentaminen (siirtomääräraha), lisäystä		559 400

50. **Rahapaja**	(020)	**881 000**
22. Raaka-aineet (arviomääräraha), lisäystä		850 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		31 000
52. **Tilastokeskus**	(050)	**650 000**
23. Väestö- ja asuntolaskennat (siirtomääräraha)		—
27. Tietojen koneellinen käsittely, lisäystä		425 000
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		225 000
60. **Rakennushallinto**	(050)	**7 690 800**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		7 420 800
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		270 000
64. **Eräiden valtion kiinteistöjen menot**	(050)	**7 000 000**
10. Kiinteistöjen käyttö (arviomääräraha), lisäystä		7 000 000
65. **Otaniemen valtionalue**	(050)	**4 115 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		2 115 000
21. Lämpö- ja sähkölaitos (arviomääräraha), lisäystä		2 000 000
80. **Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot**	(990)	**3 000 000**
71. Atk-laitteiden hankinta (siirtomääräraha), lisäystä		3 000 000
81. **Valtion takaukseen perustuvat suoritukset**	(990)	**40 000 000**
89. Takaussuoritus Postipankille (siirtomääräraha)		40 000 000
90. **Valtion painatuskeskus**	(050)	
29. Muut käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä	11 500 000	
Käyttömenot: 11 500 000		
99. **Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot**	(020)	**5 500 000**
61. Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot (arviomääräraha), lisäystä		5 500 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		**296 636 500**
02. Luterilainen kirkko	(310)	**200 000**
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		200 000
05. Ortodoksinen kirkko	(310)	**60 000**
29. Muut kulutusmenot, lisäystä		60 000
10. Valtion korkeakoulut	(240)	**46 654 600**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		46 014 600
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		400 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha), lisäystä		240 000
11. Valtion harjoittelukoulut	(220)	**1 000 000**
70. Opetusvälineiden ja kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		200 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		800 000
35. Taideteollinen korkeakoulu	(240)	**130 000**
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		130 000
36. Sibelius-Akatemia	(240)	**614 300**
29. Muut kulutusmenot, lisäystä		20 000
88. Sibelius-Akatemian ottaminen valtion haltuun (arviomääräraha), lisäystä		594 300
37. Muut korkeakoulumenot	(240)	**5 300 000**
72. Tietokonelaitteiden hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		5 300 000
39. Valtion opintotukikeskus	(260)	**13 800 000**
55. Opintoraha (arviomääräraha), lisäystä		13 800 000
43. Kunnalliset ja yksityiset oppikoulut	(220)	**34 839 900**
30. Valtionosuus kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		34 839 900

46. **Kansakoulujen ja peruskoulujen valtionapu**	(220)	**74 758 000**
30. Valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		74 758 000
50. **Eräät opettajankoulutuksen menot**	(230)	**117 000**
29. Muut kulutusmenot, lisäystä		117 000
56. **Kirjastotoimi**	(280)	**27 747 000**
30. Valtionosuus yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		26 552 000
31. Valtionosuus kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		1 195 000
57. **Yhteiskunnallinen sivistystyö**	(250)	**22 576 700**
50. Kansanopistojen vationapu (arviomääräraha), lisäystä		13 904 000
51. Valtionosuus ja -avustus kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		8 632 700
56. Sivistystyön järjestäminen eräillä työmailla, lisäystä		40 000
61. **Valtion hotelli- ja ravintola-alan oppilaitokset**	(230)	**80 000**
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		80 000
63. **Valtion maatalousoppilaitokset**	(230)	**3 200 000**
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		2 900 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		300 000
65. **Ammattikasvatushallituksen koulutilat**	(230)	**750 000**
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		750 000
76. **Valtion teknilliset oppilaitokset**	(230)	**8 400 000**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		8 400 000
83. **Sairaanhoito-oppilaitokset**	(230)	**450 000**
28. Ylimääräiset kurssit, lisäystä		450 000
85. **Ammattikurssit**	(250)	**2 500 000**
28. Muut ammattikurssit, lisäystä		2 500 000

88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen	(270)	**2 000 000**
54. Veikkausvoittovarat tieteen tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä		2 000 000
90. Taiteen tukeminen	(290)	**20 700 000**
53. Veikkausvoittovarat taiteen tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä		20 700 000
91. Urheilun ja nuorisonkasvatustyön tukeminen	(300)	**22 300 000**
50. Veikkausvoittovarat urheilun ja liikuntakasvatustyön tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä		17 100 000
51. Veikkausvoittovarat nuorisonkasvatustyön tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä		1 200 000
54. Nuorisotyöttömyyden seurausvaikutusten lieventäminen		4 000 000
92. Suomenlinnan hoitomenot	(280)	**800 000**
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		800 000
98. Kansainvälinen yhteistyö	(030)	**2 979 000**
23. Kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvat menot, lisäystä		389 000
24. Suomen osuus pohjoismaisesta yhteistyöstä aiheutuvista menoista, lisäystä		490 000
25. Kulttuurisopimuksien ja vaihto-ohjelmien toteuttaminen (siirtomääräraha), lisäystä		300 000
66. Osallistuminen Haaparannassa sijaitsevan Ruotsinsuomalaisten kansankorkeakoulun opetustilojen kunnostushankkeen rahoitukseen (siirtomääräraha)		1 800 000
99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot	(210)	**4 680 000**
26. Eräät kopiointikorvaukset		4 550 000
50. Eräät valtionavut, lisäystä		130 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		**126 760 600**
02. Maataloushallinto	(670)	**1 679 600**
30. Valtionapu maatalouslautakuntien menoihin sekä korvaukset maataloustuen jako- ja valvontatehtävistä Ahvenanmaalla (arviomääräraha), lisäystä		1 679 600

14. **Valtion maatalouskoneiden tutkimuslaitos**	(660)	**2 933 000**
70. Kaluston ja koneiden hankkiminen, lisäystä		83 000
88. Maan hankkiminen		2 850 000
19. **Vesihallinto**	(540)	**10 229 000**
77. Vesistötyöt (siirtomääräraha), lisäystä		2 229 000
95. Inarinjärven säännöstelystä aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen johdosta suoritettavat korvaukset (siirtomääräraha)		8 000 000
30. **Maatalouden neuvontatyön tukeminen**	(670)	**1 664 700**
40. Maanviljelyn, maatalouden rakennustoiminnan ja karjatalouden tukeminen, lisäystä		1 013 600
41. Karjanjalostuksen ja sikatalouden tukeminen, lisäystä		107 300
42. Lampaanjalostuksen tukeminen, lisäystä		8 500
43. Siipikarjatalouden tukeminen, lisäystä		9 900
44. Turkiseläintalouden tukeminen, lisäystä		5 200
46. Kerhotoiminnan tukeminen, lisäystä		425 300
47. Puutarhatalouden tukeminen, lisäystä		56 700
48. Salaojituksen tukeminen, lisäystä		7 500
49. Muu neuvontatyön tukeminen, lisäystä		30 700
31. **Maatalouden hintatuki**	(670)	**58 400 000**
42. Viljelmäkoon mukaan maksettava hintapoliittinen tuki (siirtomääräraha), lisäystä		10 000 000
43. Muu maatalouden hintapoliittinen tuki (siirtomääräraha), lisäystä		30 400 000
44. Sokerintuotannon tukeminen (arviomääräraha), lisäystä		15 000 000
47. Maidon kuljetusavustukset (siirtomääräraha), lisäystä		3 000 000
32. **Muu maatalouden tukeminen ja rationalisointi**	(670)	**12 093 000**
41. Eräät maatalouden tukemiseen ja rationalisointiin liittyvät avustukset (siirtomääräraha)		100 000
42. Maatalouden korkotukilainojen menot (arviomääräraha), lisäystä		9 020 000
44. Valtionapu pienviljelijäin karjantarkkailuyhdistyksille ja sonnin-pitoyhtymille (arviomääräraha), lisäystä		2 973 000
33. **Eräät ylituotannon supistamista tarkoittavat menot**	(670)	**30 000 000**
42. Tuotannonmuutoskorvaukset (siirtomääräraha), lisäystä		10 000 000
46. Eräät lypsylehmien poistamispalkkiot (arviomääräraha)		10 000 000
49. Kananmunatuotannon rajoittamisesta aiheutuvat menot (siirtomääräraha)		10 000 000
35. **Metsästys ja porotalous**	(690)	**3 500 000**
41. Luonnonvaraisten eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (arviomääräraha), lisäystä		3 500 000

37. **Kalatalous**	(690)	**390 000**
29. Muut valtion kalastusmenot, lisäystä		5 000
49. Kalastusalan järjestöjen toiminnan tukeminen, lisäystä		385 000
38. **Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos**	(690)	**30 000**
75. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä		30 000
58. **Yksityismetsätalous**	(680)	**4 441 300**
40. Valtionapu metsänparannustöiden yleismenoihin, lisäystä		647 100
41. Valtionapu keskusmetsälautakunnille, lisäystä		231 000
42. Valtionapu piirimetsälautakunnille, lisäystä		3 563 200
60. **Maanmittaushallinto**	(530)	**1 400 000**
70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä		1 400 000
95. **Metsähallituksen metsät**	(680)	
21. Puutavaran hankinta ja myynti (arviomääräraha), lisäystä	35 000 000	
Käyttömenot: 35 000 000		

Pääluokka 31

31. LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA		**109 823 600**
20. **Tie- ja vesirakennushallinto**	(720)	**20 570 800**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		18 070 800
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		2 500 000
24. **Tiet**	(720)	**17 100 000**
14. Yleisten teiden kunnossapito (siirtomääräraha), lisäystä		100 000
78. Tie- ja vesirakennuslaitoksen toimesta ulkopuolisille suoritettavat työt (arviomääräraha), lisäystä		17 000 000
25. **Saimaan kanava**	(730)	**350 000**
14. Käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä		350 000

26. **Muut vesitiet** ..... (730)		**300 000**
14. Vesiteiden käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä		300 000
40. **Autorekisterikeskus** ..... (720)		**5 290 200**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		5 290 200
47. **Ilmailuhallinto** ..... (740)		**3 612 100**
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		2 459 100
21. Ilmailuhallinnon toimesta ulkopuolisille suoritettavat työt (arviomääräraha), lisäystä		1 153 000
55. **Eräät tietoliikennekorvaukset ja -avustukset** ..... (760)		**6 000 000**
42. Lehdistön yleinen kuljetustuki, lisäystä		6 000 000
90. **Valtionrautatiet** ..... (750)		
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	61 437 600	
11. Kaluston, työkoneiden ja koneellisten laitteiden kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä	19 000 000	
13. Radan, rakennusten ja rakenteiden kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000	
22. Liikenteen hoito (arviomääräraha), lisäystä	61 000 000	
29. Muut käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä ...	20 400 000	
Käyttömenot: 165 837 600		
Käyttötulot (14.01.01—06): 114 600 000		
Lisäys käyttötalouden lisärahoitustarpeeseen		**51 237 600**
60. Siirto valtionrautateiden uudistusrahastoon, lisäystä		945 000
73. Vetokaluston ja vaunuston hankkiminen ja valmistus (siirtomääräraha), lisäystä		2 700 000
Sijoitusmenot ja siirto uudistusrahastoon: 3 645 000		
94. **Posti- ja lennätinlaitos** ..... (760)		
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	49 200 000	
10. Rakennusten ja huoneistojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä	7 300 000	
11. Televerkoston käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000	
22. Korvaukset postinkuljetuksista (arviomääräraha), lisäystä	4 200 000	
29. Muut käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä ...	6 000 000	
Käyttömenot: 69 700 000		

60. Siirto posti- ja lennätinlaitoksen uudistusrahastoon, lisäystä 737 900
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä 980 000

Sijoitusmenot ja siirto uudistusrahastoon: 1 717 900

95. **Posti- ja lennätinlaitoksen konepajat** ..... (760)

23. Keskusautokorjaamo (arviomääräraha), lisäystä .. 750 000

Käyttömenot: 750 000

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA 95 043 800

02. **Teollisuuspiirit** ..... (810) **800 000**

29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä 800 000

10. **Merenkulkulaitos** ..... (730) **16 149 800**

01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä 2 149 800
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä 14 000 000

34. **Lisenssivirasto** ..... (820) **3 000**

09. Neuvottelu- ja toimikunnat, lisäystä 3 000

46. **Teknisen ja kaupallisen tutkimuksen tukeminen** ..... (830) **2 083 000**

23. Tavoitetutkimustoiminta (siirtomääräraha), lisäystä 2 000 000
41. Valtionapu teknistä tutkimusta harjoittaville järjestöille sekä liikkeenjohdolliselle ja teknilliselle täydennyskoulutustoiminnalle, lisäystä 83 000

50. **Teollisuuden edistäminen** ..... (850) **39 125 000**

40. Valtionapu pienen ja keskisuuren teollisuuden edistämisjärjestöille, lisäystä 200 000
43. Valtionapu Imatran seudun työttömyyden lieventämiseen (siirtomääräraha) 20 000 000
88. Osakepääomien korotukset (siirtomääräraha), lisäystä 10 000 000
89. Kemi Oy:n osakkeiden ostaminen (siirtomääräraha), lisäystä 8 925 000

60. **Ulkomaankaupan edistäminen** ..... (880) **40 000**

29. Muut kulutusmenot, lisäystä 40 000

70. **Kehitysalueiden teollisuuden edistäminen** ..... (850) 36 653 000

45. Eräiden kehitysalueilla sijaitsevien hankkeiden korkotuki (arviomääräraha), lisäystä 12 653 000
48. Alueellinen kuljetustuki (arviomääräraha), lisäystä 8 000 000
86. Laina Outokumpu Oy:lle Sotkamon Talvivaaran malmitutkimusten kustannuksia varten (siirtomääräraha) 16 000 000

80. **Matkailun edistämiskeskus** ..... (870) 190 000

21. Eräät matkailun edistämistoiminnan menot, lisäystä 190 000

92. **Valtion polttoainekeskus** ..... (860)

21. Hankinta- ja jakelutoiminta (arviomääräraha), lisäystä 45 000 000

Käyttömenot: 45 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA 265 821 000

01. **Sosiaali- ja terveysministeriö** ..... (400) 45 000

09. Pysyvät neuvottelu- ja toimikunnat, lisäystä 10 000
21. Tutkimustoiminta, lisäystä 35 000

15. **Perhekustannusten tasaus** ..... (410) 11 000 000

32. Kotona tapahtuvan hoidon tukeminen (siirtomääräraha), lisäystä 11 000 000

20. **Vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutus** ..... (410) 18 630 000

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä 18 630 000

21. **Sotilasvammakorvaukset ja sotaeläkkeet** ..... (410) 20 000 000

52. Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki (arviomääräraha), lisäystä .. 20 000 000

38. **Lasten päivähoito** ..... (420) 19 000 000

31. Valtionosuus kunnille ohjatusta perhepäivähoidosta aiheutuviin käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä 19 000 000

44. Invalidihuolto	(420)	**4 000 000**
54. Valtion korvaus yksilöllisen invalidihuollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		4 000 000
46. Kunnallinen kehitysvammaisten erityishuolto	(420)	**24 220 000**
30. Valtionosuus kunnallisen kehitysvammaisten erityishuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		24 000 000
35. Valtion korvaus erityishuoltopiirien kuntainliitoille eräisiin kehitysvammaisten erityishuollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		220 000
69. Terveydenhuollon jatkokoulutus	(350)	**50 000**
50. Opintoapurahat erikoislääkäreiden ja muiden erikoisammattihenkilöiden jatko- ja täydennyskoulutusta varten ulkomailla, lisäystä		50 000
73. Terveyskasvatus ja -valvonta	(350)	**120 000**
23. Terveysvalvonta (siirtomääräraha), lisäystä		120 000
75. Kunnallinen kansanterveystyö	(350)	**76 270 000**
30. Valtionosuus kunnille terveyskeskusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		75 400 000
35. Valtion korvaus terveyskeskuksille eräiden potilaiden hoitoon (arviomääräraha), lisäystä		870 000
76. Kunnallinen erikoissairaanhoito	(360)	**91 700 000**
30. Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoitolaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		88 000 000
32. Valtion korvaus erikoissairaanhoitolaitoksille eräiden potilaiden hoitoon (arviomääräraha), lisäystä		3 700 000
85. Terveydenhuollon muut menot	(350)	**286 000**
50. Terveydenhoitolain mukaiset korvaukset (arviomääräraha), lisäystä		286 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut menot	(400)	**500 000**
55. Valtionavustus Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön tutkimuslaitoksen rakentamiseen (siirtomääräraha)		500 000

Pääluokka 34

34. TYÖVOIMAMINISTERIÖN HALLINNONALA		**9 290 000**
01. Työvoimaministeriö	(610)	1 190 000
27. Automaattinen tietojenkäsittely, lisäystä		940 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		250 000
06. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinto	(620)	600 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä		600 000
20. Työvoiman liikkuvuuden edistäminen	(620)	1 500 000
50. Työvoiman alueellisen liikkuvuuden edistäminen (arviomääräraha), lisäystä		1 500 000
50. Työllisyyden hoito	(630)	6 000 000
42. Avustukset maatilakiinteistöjen kotimaisia polttoaineita käyttävien lämmitysjärjestelmien rakentamiseen ja uusimiseen (siirtomääräraha), lisäystä		6 000 000

Pääluokka 35

35. VALTIONVELKA		**19 100 000**
07. Ulkomaisen velan kuoletus	(910)	19 100 000
91. Ulkomaisen lyhytaikaisen velan kuoletus (arviomääräraha), lisäystä		19 100 000

Lisäys menoihin: 1 840 269 400

Lisäksi ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi oikeuttaa Valtioneuvoston edellä mainittujen menojen suorittamiseen käyttämään valtiolle vuoden 1980 aikana kertyviä tuloja.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Valtiovarainministeri *Ahti Pekkala*